

Memòria de mèrits docents per optar
a la distinció Jaume Vicens Vives de
qualitat docent en l'àmbit universitari

**Foment del desenvolupament social
a través de l'audiovisual:
formació aplicada i interdisciplinària
de futurs professionals dels mitjans**

In-COMAV

Innovació en Comunicació
i Mitjans Audiovisuais

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Facultat d'Informació
i Mitjans Audiovisuais

30 de maig de 2022

Sumari

1.	Introducció	3
2.	El grup In-COMAV: una panoràmica.....	4
2.1.	La tasca del grup In-COMAV	4
2.1.1.	Projectes i contractes d'innovació docent	5
2.1.2.	Projectes d'aprenentatge servei (ApS).....	7
2.1.3.	Accions amb perspectiva de gènere i LGTBI+	9
2.1.4.	Participació a congressos nacionals i internacionals	9
2.1.5.	Creació de recursos docents.....	10
2.1.6.	Divulgació i transferència de coneixement.....	11
2.1.7.	Implicació de l'alumnat en festivals i esdeveniments de la indústria audiovisual ...	11
2.1.8.	Grups amb què In-COMAV manté relació.....	17
2.1.9.	Cursos i seminaris rebuts	18
2.1.10.	Cursos i seminaris impartits.....	18
2.1.11.	Organització de jornades d'innovació docent	18
2.2.	Composició del grup In-COMAV	19
3.	L'audiovisual amb impacte social: una iniciativa d'aprenentatge servei	22
4.	Marc estratègic de la responsabilitat social	23
5.	L'aprenentatge servei i la implicació social	24
6.	Exigències professionalitzadores del sector audiovisual.....	25
7.	Avantatges metodològics	26
8.	Criteris de viabilitat	27
9.	Metodologia de desenvolupament	28
10.	Projectes completats	31
10.1.	Que no et venguin fum	31
10.2.	250 anys a bord	32
10.3.	BiDes.....	33
10.4.	Antibiòtics: consum responsable	34
10.5.	Trencant mites sobre les vitamines	36
10.6.	Aulas de arena.....	37
10.7.	A toda pastilla	38
10.8.	Al pie de la letra	39

10.9.	Accés a la universitat en llengua de signes catalana	40
10.10.	Onicomi... ¿cómo?	41
10.11.	Claroscuro: La Mina.....	42
10.12.	Trencant sostres.....	43
10.13.	No et plantis	44
10.14.	El Campo de la Bota: memoria fotogràfica del barraquismo	45
10.15.	Desmuntant mites del joc d'atzar a través de xarxes socials.....	46
11.	Impacte sobre l'alumnat: aprenentatge percebut i rendiment acadèmic	47
12.	Factors crítics d'èxit	49
12.1.	Dosificació	50
12.2.	Receptivitat	50
12.3.	Benefici mutu i col·laboratiu	51
12.4.	Rigor	51
12.5.	Control	52
13.	Publicacions derivades.....	52
13.1.	Articles de revista	53
13.2.	Capítols de llibre.....	53
13.3.	Comunicacions a congressos	54
13.4.	Materials docents.....	55
14.	Altres publicacions.....	56
15.	Futures línies de treball	57
16.	Conclusió.....	57
	Referències bibliogràfiques	59
	Annex: trajectòria professional dels membres d'In-COMAV.....	62

1. Introducció

La universitat té una funció social. És una institució que forma professionals i ciutadans capaços d'integrar-se al món laboral i, alhora, forma individus en competències i habilitats que els permeten desenvolupar valors i virtuts que contribueixen al benestar social i individual. Per tant, a més de ser un motor per al desenvolupament professional i personal, la universitat és una institució clau per promoure el canvi social.

Per atendre aquesta doble missió, al grau de Comunicació Audiovisual de la Universitat de Barcelona (UB), a la Facultat d'Informació i Mitjans Audiovisuals (FIMA), partim d'una concepció de la comunicació com a mitjà per crear comunitat: *commūnicāre*, en llatí, significa precisament *posar en comú, crear comunitat*. I aquesta és, per a alguns autors, la funció principal de la comunicació: establir lligams socials, crear una cultura compartida (Carey, 1989; Craig, 1999). En aquest sentit, els valors tenen un paper primordial. De fet, creiem que l'aprenentatge no es pot articular només al voltant de la transmissió de continguts: també ha de tenir en compte el paper dels valors en la formació d'una ciutadania responsable i crítica, que desenvolupa conductes intel·ligents.

Dins aquest context, el Grup d'innovació docent consolidat en Comunicació i Mitjans Audiovisuals (In-COMAV, <https://fima.ub.edu/grups/incomav>) tenim com a objectiu principal impulsar projectes de millora i d'innovació docent creatius, motivadors i d'impacte, oberts a la interdisciplinarietat i al treball en equips docents. Ens arrisquem a trencar els límits de les assignatures per crear connexions entre elles i amb l'entorn social, i estendre així el procés d'ensenyament-aprenentatge més enllà de les aules.

És amb aquest esperit innovador i obert que orientem els nostres projectes a generar i difondre coneixement, a desenvolupar les competències professionalitzadores dels estudiants i a captar talent, així com a fomentar una cultura de l'esforç, de compromís cívic i de servei públic en què l'estudiant senti que mentre aprèn se li obren oportunitats de créixer com a persona amb valors, com a professional de la Comunicació Audiovisual amb projecció i com a ciutadà que pot emprendre i contribuir a millorar la qualitat de vida del seu territori dins l'horitzó de l'Agenda 2030 de les Nacions Unides.

En aquest sentit, el grup In-COMAV hem consolidat l'aprenentatge servei (ApS) com un model d'ensenyament-aprenentatge d'èxit en el grau de Comunicació Audiovisual. Els projectes desenvolupats en el marc d'aquesta iniciativa aspiren a incidir positivament sobre una necessitat social sobre la qual els estudiants investiguen, creen coneixement i el comparteixen, i busquen solucions en un diàleg constant amb agents socials externs a la universitat. L'experiència els prepara per enfrontar-se als desafiaments del sector audiovisual amb un compromís social que supera la mera elaboració de productes audiovisuals competitiu en el mercat.

Per bé que el grup In-COMAV treballem activament en diverses línies d'actuació, tal com s'explica en l'[apartat següent](#), la iniciativa ApS que desenvolupem al grau de Comunicació Audiovisual des del curs 2016–2017, i que queda descrita amb detall a partir de l'[apartat 3](#), és l'acció que voldríem destacar com a principal assoliment. En relació amb aquesta iniciativa, val a dir, paral·lelament, que el grup In-COMAV impulsem la recerca en innovació docent a través de publicacions en revistes i comunicacions en congressos nacionals i internacionals. Aquest vessant investigador l'assumim amb l'objectiu de fonamentar des del punt de vista teòric i acadèmic aquest model d'aprenentatge, així com la seva vàlua dins dels estudis de Comunicació Audiovisual.

2. El grup In-COMAV: una panoràmica

El grup In-COMAV el constituïm un equip d'onze professors del grau de Comunicació Audiovisual de la Universitat de Barcelona. Com a grup, impulsem la qualitat docent d'aquest grau amb l'objectiu principal de desenvolupar les competències professionalitzadores dels estudiants, i ho fem a partir de quatre eixos fonamentals d'innovació:

- 1) la millora de les capacitats persuasives de l'alumnat;
- 2) el desenvolupament de l'aprenentatge basat en projectes entre assignatures;
- 3) el desenvolupament d'habilitats en nous formats audiovisuals; i
- 4) l'enfortiment de la perspectiva de gènere i LGTBI+.

Aquests eixos es veuen reforçats per l'èmfasi que In-COMAV posem a l'ApS, pedra angular de les nostres accions, a partir de la qual treballem les diverses línies d'innovació docent. Així, destinarem aquest apartat a explicar com articulem els quatre eixos esmentats i dedicarem la resta de l'informe a aprofundir en com concebem, treballem i interrelacionem l'ApS per millorar les competències professionalitzadores de l'alumnat.

2.1. La tasca del grup In-COMAV

Des que ens vàrem constituir com a grup d'innovació docent, In-COMAV hem desenvolupat tot un conjunt d'accions encaminades a reforçar la imatge i la projecció professional dels estudiants, així com el desenvolupament de competències transversals i específiques de la titulació, a través de l'aprenentatge basat en projectes o el foment de l'aprenentatge en nous formats. A continuació destaquem els projectes d'innovació que ha liderat el grup (7 finançats, 1 sense finançament i 1 en procés d'avaluació) i altres accions derivades del treball estret amb el sector audiovisual.

2.1.1. Projectes i contractes d'innovació docent

La tasca del grup arrenca amb un primer projecte reconegut d'innovació docent, encaminat a reforçar la imatge i la projecció professional dels estudiants i el desenvolupament de competències transversals i específiques de la titulació:

«**Innovant en la millora de les capacitats persuasives de l'estudiant de Comunicació Audiovisual i en la construcció i projecció de la seva imatge professional**» (2016PID-UB/026). Projecte liderat per la M.ª Ángeles García Asensio i finançat pel programa RIMDA (Recerca, Innovació i Millora de la Docència i l'Aprenentatge, Universitat de Barcelona). Dotació: 1.000 €. Equip: 7 investigadors.

En el marc d'aquest projecte vàrem desenvolupar una metodologia docent per millorar la comunicació oral en l'alumnat de Comunicació Audiovisual i vàrem produir materials docents i instruments per a la seva avaluació. Els progressos assolits van conduir, en la recent revisió del pla d'estudis del grau, a la inclusió d'una assignatura obligatòria dedicada a la millora de la comunicació oral persuasiva.

Aquesta iniciativa va tenir continuïtat durant el període 2019–2021, convertida aleshores en un nou projecte en què l'experiència adquirida es va traslladar a altres ensenyaments de la universitat; en particular, als graus de Podologia, Infermeria, Ciències Biomèdiques, Administració i Direcció d'Empreses, i al màster en Antropologia i Etnografia, amb els quals hem treballat conjuntament:

«**Habilitats orals i elevator pitch: millora de les competències emprenedores i proposta de rúbrica avaluativa**» (2019PID-UB/016). Projecte liderat pel Sergio Villanueva i finançat pel programa RIMDA. Dotació: 700 €.

Tots dos projectes d'innovació docent han estat orientats a treballar estratègies formatives específiques que han incidit en la millora de les habilitats d'argumentació i de comunicació persuasiva i especialitzada dels estudiants i en la seva creació d'una imatge pública, professional i convincent. El treball sobre les rúbriques avaluatives s'ha concretat en una rúbrica comuna per a tots els ensenyaments implicats en el segon projecte, de la que se'n deriven rúbriques específiques per a cada grau o el màster. La rúbrica comuna ja es troba publicada a *OMADO*, el dipòsit de materials docents de la Universitat de Barcelona. Les rúbriques específiques estan en procés d'implementació i avaluació. També hem publicat a *OMADO* els materials docents desenvolupats per posar-los a disposició de la comunitat educativa, com exposarem més endavant en l'apartat [2.1.5](#).

Tornant ja específicament al grau de Comunicació Audiovisual, amb aquests propòsits hem aconseguit no només augmentar l'esforç dels estudiants per aconseguir l'excel·lència en la persuasió oral (*pitches*), digital (projecció de marca personal al web personal i en mitjans socials) i audiovisual (*teasers*, tràilers i obres audiovisuals), sinó també intensificar la reflexió didàctica dels docents sobre el treball interdisciplinari

i sobre les competències professionalitzadores dels estudiants. En definitiva, hem aconseguit millores en els processos d'ensenyament-aprenentatge del grau.

D'altra banda, en l'actualitat, estem implementant amb èxit un nou projecte al grau de Comunicació Audiovisual que implica una tasca docent coordinada entre professors de diferents assignatures i semestres:

«Integració curricular i aprenentatge basat en projectes: engegant projectes audiovisuals que combinen assignatures i travessen semestres» (2021PID-UB/013). Projecte liderat per l'Hibai López. Equip: 9 investigadors. Període: 2021–2023.

Aquest projecte proposa la combinació simultània de dues estratègies d'innovació docent: la integració curricular i l'aprenentatge basat en projectes, en el marc del nou pla d'estudis del grau de Comunicació Audiovisual. La nostra pretensió és integrar els objectius d'aprenentatge de diverses assignatures mitjançant un projecte grupal que travessi els dos semestres del primer curs.

El projecte està implicant la coordinació, durant el primer any, de dues assignatures de 1r curs —Llenguatge Audiovisual i Estètica Audiovisual— que han de complementar-se i mirar de contribuir, cadascuna des de la seva singularitat, a la realització d'un mateix projecte audiovisual que s'ha de desenvolupar per grups al llarg de tot el curs. Durant el segon any de projecte, el projecte sumarà dues assignatures addicionals, a escollir entre Fonaments de la Comunicació Mediatitzada, Fonaments d'Esriptura de Guió, Disseny Audiovisual, Vídeo Digital i Comunicació Oral Persuasiva, per tal de treballar de manera conjunta en un projecte més ambiciós. La temàtica del projecte la determinaran els propis alumnes per tal de garantir la seva complicitat i motivació.

Per últim, enguany hem presentat un nou projecte, actualment en fase d'avaluació per part del programa RIMDA, que busca treballar en el tercer eix d'innovació de l'In-COMAV: el desenvolupament d'habilitats en nous formats audiovisuals.

Ràdio FIMA: creació del canal de pòdcast de la Facultat d'Informació i Mitjans Audiovisuals. Projecte liderat per l'Adrien Faure.

L'objectiu general d'aquesta proposta d'innovació docent és doble: d'una banda, augmentar les habilitats dels estudiants per idear i desenvolupar projectes que requereixen coneixements propis de la creació radiofònica, i de l'altra, crear un recurs educatiu obert que permeti l'intercanvi entre diverses disciplines i reforci els lligams entre les assignatures dels graus impartits a la FIMA (Comunicació Audiovisual, Gestió d'Informació i Documentació Digital, i la doble titulació que integra aquests dos ensenyaments) a través del canal de pòdcast de la facultat.

Hi ha, a part, alguns projectes i contractes d'innovació docent que compten amb el recolzament d'In-COMAV. Són els tres següents:

Conveni de col·laboració per al desenvolupament del projecte literari i educatiu *CartasVivas*. Projecte coliderat pel Sergio Villanueva i finançat per la Fundación Banco Santander, amb la participació de la University of Exeter. Dotació: 20.000 €. Equip: 5 investigadors. Període 2019–2024.

La dramatització com a recurs d'aprenentatge i avaluació formativa (2019PID-UB/002). Projecte liderat per la Ilaria Bellatti i finançat per la Universitat de Barcelona. Equip: 10 investigadors. Període: 2019–2021.

Time & Procrastination, gestió del temps i procrastinació: elements per a una reformulació del Pla d'Acció Tutorial de 9 graus i 10 màsters de la UB, i una doble titulació (REDICE19-1960). Projecte liderat per Caterina Calderón Garrido i finançat per l'Institut de Ciències de l'Educació (ICE) de la Universitat de Barcelona. Període: 2018–2019.

2.1.2. Projectes d'aprenentatge servei (ApS)

Sumat als projectes d'innovació docent que acabem d'exposar, a través de la metodologia ApS, des del curs 2016–2017 hem impulsat el desenvolupament de 15 projectes audiovisuals amb utilitat social. Aquests projectes han abordat objectius heterogenis, relacionats amb la recuperació de la memòria històrica, la conscienciació social sobre teràpies mèdiques i l'ús responsable dels medicaments, la ruptura d'estereotips laborals, la difusió lingüística i cultural, i la recuperació de les contribucions socials d'institucions locals.

Els assoliments d'aquesta línia d'actuació els detallem en els [apartats següents](#). Voldríem destacar, però, que a la consecució d'11 d'aquests projectes audiovisuals hi ha contribuït el finançament de dos projectes d'innovació docent i un projecte de transferència de coneixement:

«Comunicació de l'ús responsable dels fàrmacs amb mitjans audiovisuals: un projecte d'aprenentatge servei per a la divulgació de la importància del compliment terapèutic dels fàrmacs més prescrits» (2018PID-UB/026). Projecte liderat per la M.ª Ángeles García Asensio i finançat pel programa RIMDA. Dotació: 350 €. Equip: 3 investigadors.

Aquest projecte ApS va néixer tenint com a objectiu vertebrador divulgar entre la població, mitjançant peces audiovisuals, un ús adequat i responsable de grups de fàrmacs prescrits amb freqüència en el nostre país al temps que els estudiants desenvolupen valors i aprenentatges professionalitzadors. Durant el seu primer desenvolupament durant els cursos 2016–2017 i 2017–2018, el projecte va implicar estudiants de 4t curs del grau de Podologia, de 6è curs del grau de Medicina i estudiants de 3r curs del grau de Comunicació Audiovisual, que van treballar col·laborativament en un equip tutoritzat per professorat dels graus implicats. El producte de la col·laboració entre estudiants i professors tutors es va materialitzar en un seguit de

peces audiovisuals que s'han difós per xarxes socials i en centres mèdics. Aquesta col·laboració interdisciplinària entre els estudiants i professors de les facultats de Medicina i Ciències de la Salut, i Informació i Mitjans Audiovisuals (grau de Comunicació Audiovisual) no es va aturar, però, el curs 2017–2018, sinó que ha tingut continuïtat fins a l'actualitat, encara que ja sense el marc d'un projecte finançat pel RIMDA: actualment s'està produint la vuitena obra audiovisual conjunta, sobre l'ús adequat del paracetamol i de l'ibuprofèn, amb els mateixos objectius d'aprenentatge i servei a la societat.

«Recuperació de la memòria històrica i la dignitat dels barris del Camp de la Bota i de la Mina: un projecte transmèdia d'aprenentatge i servei, col·laboratiu i multidisciplinari» (2018PID-UB/014). Projecte liderat per la Lydia Sánchez i finançat pel programa RIMDA (Recerca, Innovació i Millora de la Docència i l'Aprenentatge, Universitat de Barcelona). Dotació: 1.500 €. Període: 2018–2019. Equip: 5 investigadors.

L'objectiu principal d'aquest projecte ApS va ser el desenvolupament de la capacitació professionalitzadora dels estudiants dels graus de Comunicació Audiovisual i de Gestió de la Informació i la Documentació dins un àmbit d'intervenció social concret, tot fomentant, també, el seu compromís social i les seves habilitats de treball en equips interdisciplinaris. El projecte es va fonamentar en tres pilars: la informació i la comunicació són dos àrees de coneixement d'expertesa professional amb una clara incidència social; la recuperació de la memòria històrica forma una part essencial del sentit de dignitat de les comunitats, i recollir, organitzar, preservar i explicar la memòria col·lectiva contribueix a construir una identitat comuna. Recuperar la memòria històrica del Camp de la Bota i de la Mina també va oferir als estudiants que conviuen dins una mateixa facultat cursant diferents graus una oportunitat excel·lent d'aprendre, alhora que van prestar un servei a la societat.

«Desmuntant mites del joc d'atzar a través de xarxes socials» (FBG16683/311373). Projecte liderat per Hibai López i finançat per les associacions de prevenció de la ludopatia i altres addiccions ANTOX, ARALAR i Fundación Proyecto Hombre de Navarra. Dotació: 12.091 €.

Aquest projecte ApS, també actualment en curs, té com a objectiu crear peces audiovisuals que serveixin com a materials de prevenció dels problemes derivats del joc d'atzar. Els materials van adreçats, principalment, a la població adolescent i adulta jove. El format de les peces audiovisuals és el propi dels continguts compartits per mitjans socials visuals com ara *Instagram* i *TikTok*. El contingut de les peces audiovisuals intenta desmuntar alguns dels mites sobre el joc d'atzar que poden fer pensar als joves que les seves possibilitats de guanyar són més grans que les reals. Així mateix, els audiovisuals tracten sobre els biaixos cognitius (és a dir, errors sistemàtics a la presa de decisions) més freqüents dels productes de joc i els seus reclams publicitaris. Amb aquestes peces audiovisuals es pretén conscienciar la

població adolescent i joves adults sobre els riscos del joc d'atzar, així com augmentar-ne el coneixement sobre el seu funcionament. El projecte es vertebrava a través del TFG d'estudiants de Comunicació Audiovisual.

Actualment, seguim impulsant el treball interdisciplinari entre estudiants i professors del grau i de diferents facultats de la UB per treballar en projectes d'innovació docent i desenvolupar propostes provinents de demandes reals amb un impacte social.

2.1.3. Accions amb perspectiva de gènere i LGTBI+

Des del curs 2020–2021, també focalitzem el nostre interès en fomentar accions amb perspectiva de gènere i LGTBI+. Aquest interès s'ha incorporat com a quart eix d'innovació del grup. D'aquesta manera, estem plantejant projectes d'innovació docent orientats a incloure la perspectiva de gènere en la docència del grau en Comunicació Audiovisual i a crear continguts audiovisuals amb aquesta perspectiva. En aquest eix destaquen dos projectes:

«**Creación de contenidos audiovisuales feministas: fomentando la cultura audiovisual con perspectiva de género (CAVGEN: Cultura Audiovisual y Género)**» (32/4ACT/21). Projecte liderat per Madda Fedele i finançat per l'Instituto de las Mujeres. Dotació: 24.338 €.

«**Gender Perspective in Information and Media Studies (GendIMS)**» (REDICE20-2542). Projecte liderat per Maria-Jose Massanet i finançat per l'Institut de Ciències de l'Educació (ICE) de la UB. Dotació: 2.402 €. Equip: 7 investigadors. Període: 2020–2021.

2.1.4. Participació a congressos nacionals i internacionals

No hem descuidat tampoc la difusió de la nostra tasca d'innovació docent. Al respecte, hem presentat comunicacions a diversos congressos nacionals i internacionals, com ara el XI Congreso Internacional Latina de Comunicación Social (Tenerife, 2019) o la 6th International Conference on Higher Education Advances (HEAd'20, València, 2020), per difondre els progressos derivats dels projectes d'innovació docent.

També hem participat a jornades sobre millora i innovació docent i en trobades internacionals d'intercanvi d'experiències d'innovació docent, com ara el congrés Trial and Error III (Salzburg, 2019), organitzat pel grup de treball «Journalism and Communication Education» de la European Communication Research and Education Association (ECREA), l'associació d'acadèmics de la Comunicació més important d'Europa; el II Congrés Internacional de Recerca en Comunicació (Barcelona, 2019); o el XI Congrés Internacional de Docència Universitària i Innovació (Barcelona, 2021).

Com a part de les accions de difusió, hem impulsat que alguns estudiants també hagin pogut presentar pòsters i comunicacions a congressos com a experiència

derivada d'aquests projectes i com una acció més orientada a fomentar les seves habilitats de comunicació oral acadèmica i professional en contextos reals. Es tracta dels estudiants que han participat en els projectes ApS sobre divulgació d'un ús responsable dels fàrmacs. Aquests estudiants no només han intervingut presentant pòsters i comunicacions en congressos i jornades sobre innovació docent, com ara al IX Congreso Nacional y I Europeo de Aprendizaje-Servicio en Educación Superior, que va tenir lloc a Sevilla l'any 2018, o al X Congreso Nacional y IV Internacional de Aprendizaje-Servicio Universitario ApS(U)10, celebrat a Las Palmas de Gran Canaria l'any 2021.

També han intervingut en reunions científiques com ara el congrés Experimental Biology 2018 Meeting, que reuneix anualment a San Diego (Estats Units) cinc societats que compten amb més de 14.000 científics que investiguen en anatomia, bioquímica i biologia molecular, farmacologia i fisiologia; l'Annual British Pharmacological Society Meeting: Pharmacology (2019), que va organitzar l'associació ASPET (Transforming Discoveries into Therapies) a Edimburg (Regne Unit); o el 8th International Congress of Audiovisual Researchers, celebrat a Lisboa l'any 2021.

Per finançar les inscripcions, els desplaçaments i les estades d'aquests estudiants, hem comptat amb el recolzament del rectorat de la Universitat de Barcelona, de l'Hospital Universitari de Bellvitge, dels deganats de les facultats d'Informació i Mitjans Audiovisuals, i Medicina i Ciències de la Salut, i amb el mecenatge d'una empresa: BCNGenerics, S.L.

2.1.5. Creació de recursos docents

A més, In-COMAV, en col·laboració amb professionals reconeguts de la indústria audiovisual, hem creat recursos per a la millora docent, com ara guies docents i rúbriques d'avaluació, accessibles a la col·lecció OMADO. A tall d'exemple, alguns dels materials consultats més sovint són la *Guia per a l'elaboració de teasers i tràilers* (<http://hdl.handle.net/2445/127537>) i la *Guía para la presentación pública de una obra audiovisual* (<http://hdl.handle.net/2445/121585>), o les rúbriques d'avaluació de *pitch* (<http://hdl.handle.net/2445/123348> i <http://hdl.handle.net/2445/183465>).

També hem organitzat activitats de formació per a estudiants i docents, com ara el curs de postgrau «Expressió oral per a comunicadors» (febrer-març de 2018), coordinat per la M.ª Ángeles García Asensio i impartit per l'actor Fèlix Pons, o la conferència «El *pitching* audiovisual Universitat-Indústria: 7' per vendre's i vendre un projecte» (<http://hdl.handle.net/2445/121587>), sobre estratègies persuasives per vendre un projecte audiovisual a la indústria, impartida el 8 d'abril de 2018 pel productor audiovisual Oriol Gispert, en representació del Clúster Audiovisual de Catalunya.

2.1.6. Divulgació i transferència de coneixement

In-COMAV no hem descuidat tampoc la divulgació i transferència de coneixement de la mà dels professors del grau de Comunicació Audiovisual. Així, paral·lelament hem impulsat, de forma conjunta amb la Biblioteca de Cabrils, una iniciativa divulgativa i de transferència de coneixement: el cicle de conferències titulat *Aula externa Bib-UB: el món i l'audiovisual*. Aquesta iniciativa es va concretar durant el curs 2019–2020 en una sèrie de set trobades anuals, obertes al públic, en què professors del grau de Comunicació Audiovisual, experts en diverses àrees de la creació i la gestió audiovisual, van abordar un mosaic de temes en torn del cinema, la televisió i els nous mitjans. Amb aquesta iniciativa de transferència de coneixement (FBG2019A/309867, dotació: 694,21 €), vam voler potenciar l'interès i la sensibilitat per la creació audiovisual, amb una mirada crítica. Vet aquí les set conferències que vàrem oferir a la biblioteca de Cabrils:

- «La reinvençió de la història: l'ús d'imatges d'arxiu per tornar a viure el passat» (prof. Josep Rovira, 29 d'octubre de 2019)
- «Amor romàntic i violència de gènere a les sèries de televisió per a adolescents» (prof. Maria José Masanet, 14 de novembre de 2019)
- «Els efectes especials cinematogràfics» (prof. Jaume E. Vilaseca, 12 de desembre de 2019)
- «Mitjans audiovisuals i salut: representació d'estigmes i propagació de mites» (prof. Sergio Villanueva, 13 de febrer de 2020)
- «La construcció de l'imaginari cinematogràfic femení: de l'objecte al subjecte» (prof. Daniel Jarrod, 12 de març de 2020)
- «Entendre el mapa del tresor: la metàfora audiovisual al cinema» (prof. Javier Sanz, 14 de maig de 2020)
- «L'ull darrere la càmera: l'ofici del director de fotografia en el cinema» (prof. Pedro Valero, 11 de juny de 2020)

A mitjans de març de 2020, la pandèmia de covid-19 va interrompre la iniciativa, que tenim la voluntat de reprendre amb futures edicions.

2.1.7. Implicació de l'alumnat en festivals i esdeveniments de la indústria audiovisual

Alhora, cal esmentar que, a banda d'impulsar la participació en congressos i jornades científiques o d'innovació docent, també fomentem la participació d'estudiants de Comunicació Audiovisual en festivals de la indústria audiovisual (DocsBarcelona, Mecal i cicle *Visions documentals* d'Altervideo-Cinemes Girona) i al Pitching Universitat-Indústria que organitza cada any el Clúster Audiovisual de Catalunya en el marc de la Setmana del Talent Audiovisual. Seguim així treballant en el desenvolupament de les

seves habilitats de comunicació persuasiva i de construcció d'una imatge professional creïble i solvent.

L'estudiant Víctor Bañeras presenta el seu curtmetratge *Multiplayer 3000* en l'edició de 2019 del festival Mecal de curtmetratges de ficció i d'animació.

Desglossem a continuació aquestes activitats.

2.1.7.1. Festivals, mostres i estrenes

Des de l'any 2016, un total de 17 projectes realitzats per estudiants del grau de Comunicació Audiovisual han estat presentats a festivals i concursos, o s'han estrenat en sales de cinema o cadenes de televisió.

2016			
Festival	Projecte	Projecció	Font
Mecal Pro 2016	Curtmetratge seleccionat: <i>Abatido</i> , dirigit per Montse Farrarons i Ariadna Monleón	Institut Francès, 31 de març de 2016	https://fima.ub.edu/noticies/un-curtmetratge-de-dues-alumnes-de-cav-al-mecal-pro-2016
DocsBarcelona 2016 Secció DOC-U	Documental seleccionat: <i>Trance</i> , dirigit per Lorena Arroyo	Antiga Fàbrica Estrella Damm, 27 de maig de 2016	https://fima.ub.edu/noticies/seleccionades-dues-obres-dalumnes-de-cav-al-doc-u-del-docsbarcelona-27-de-maig
DocsBarcelona 2016 Secció DOC-U	Documental seleccionat: <i>Reflexes</i> , dirigit per Ariadna Monleón	Antiga Fàbrica Estrella Damm, 27 de maig de 2016	https://fima.ub.edu/noticies/seleccionades-dues-obres-dalumnes-de-cav-al-doc-u-del-docsbarcelona-27-de-maig

Cicle «Visions documentals», organitzat per Altervídeo i Cinemes Girona	Documental seleccionat: <i>Trance</i> , dirigit per Lorena Arroyo	Cinemes Girona, 8 de novembre de 2016	https://fima.ub.edu/noticies/el-documental-trance-de-lestudiant-de-cav-lorena-arroyo-als-cinemes-girona-8-de-novembre
2017			
Festival	Projecte	Projecció	Font
Mecal Pro 2017	Curtmetratge seleccionat: <i>Un tranvía llamado asesinato</i> , dirigit per Ruben Cantón	Centre d'Art Santa Mònica, 30 de març de 2017	https://fima.ub.edu/noticies/mecal
DocsBarcelona 2017 Secció DOC-U	Documental seleccionat: <i>Lugus</i> , dirigit per Andrea Díaz	CCCB, Sala Teatre, 20 de maig de 2017	https://fima.ub.edu/noticies/seleccionades-dues-obres-dalumnes-de-cav-al-doc-u-del-docsbarcelona-20-de-maig
DocsBarcelona 2017 Secció DOC-U	Documental seleccionat: <i>Eterna promesa</i> , dirigit per Marco Emiliani	CCCB, Sala Teatre, 20 de maig de 2017	https://fima.ub.edu/noticies/seleccionades-dues-obres-dalumnes-de-cav-al-doc-u-del-docsbarcelona-20-de-maig
Cicle «Visions documentals», organitzat per Altervídeo i Cinemes Girona	Documental seleccionat: <i>Eterna promesa</i> , dirigit per Marco Emiliani	Cinemes Girona, 7 de novembre de 2017	https://fima.ub.edu/noticies/el-documental-eterna-promesa-de-lexalumne-de-cav-marco-emiliani-als-cinemes-girona-7-de-novembre
2018			
Festival	Projecte	Projecció	Font
Mecal Pro 2018	Curtmetratge seleccionat: <i>Hogar</i> , dirigit per Víctor Granados Luque	Centre d'Art Santa Mònica, 30 de març de 2018	http://catalanfilms.cat/ca/comunicacio/noticies/en-festivals/curts-catalans-mecal-2018
DocsBarcelona 2018 Secció DOC-U	Documental seleccionat: <i>Hogar</i> , dirigit per Víctor Granados Luque	Institut Françaís, 15 de març de 2018	https://fima.ub.edu/noticies/dos-documentals-dalumnes-de-cav-al-docsbarcelona
DocsBarcelona 2018 Secció DOC-U	Documental seleccionat: <i>Hombreperro</i> , dirigit per Paula Garcia Rossell.	Institut Françaís, 15 de març de 2018	https://fima.ub.edu/noticies/dos-documentals-dalumnes-de-cav-al-docsbarcelona

2019			
Festival	Projecte	Projecció	Font
—	Documental de José Carlos Rodríguez, <i>L'estació: el meu barri</i> .	Espai Cultural Fàbrica Vella de Sallent, 26 de gener de 2019	https://fima.ub.edu/noticies/categoria/lestacio-el-meu-barri
Mecal Pro 2019	Curtmetratge seleccionat: <i>Multiplayer 3000</i> , dirigit per Víctor Bañeras	Institut Francès, 4 d'abril de 2019	https://fima.ub.edu/noticies/un-treball-de-victor-baneras-alumne-de-cav-seleccionat-al-festival-mecal-2019
DocsBarcelona 2019 Secció DOC-U	Documental seleccionat: <i>Fràgil</i> , dirigit per Bàrbara Prohens	17 de maig de 2019	https://fima.ub.edu/noticies/participacio-de-la-facultat-al-docs-barcelona
—	<i>La cosa mal</i> : comèdia de situació que segueix les desventures de tres companys de pis.	<i>Tube d'assaig</i> , Betevé, 30 de maig de 2019	https://beteve.cat/tube-dassaig/la-cosa-mal
2020			
Festival	Projecte	Projecció	Font
Miniput: mostra de TV de qualitat	Participació de professorat (Hibai López i Maria José Masanet) i alumnat (Anna Rotger i Sergi Molina) de la FIMA a la mostra.	29 de novembre de 2020	http://miniput.cat
2022			
Festival	Projecte	Projecció	Font
DocsBarcelona 2019 Secció DOC-U	Documental seleccionat: <i>Rambal</i> , dirigit per Mar González	22 de maig de 2022	https://fima.ub.edu/noticies/lestudiant-mar-gonzalez-seleccionada-al-doc-u-del-festival-docsbarcelona

2.1.7.2. Participació a la Setmana del Talent

La Setmana del Talent engloba una sèrie d'activitats adreçades a connectar el nou talent emergent dels centres universitaris en l'àmbit audiovisual amb professionals de tot el sector. La seva activitat principal és el Pitching Universitat-Indústria, un esdeveniment anual on els estudiants universitaris proposen els seus projectes a professionals de tots els sectors de la indústria audiovisual. Acull també altres

activitats com ara el mercat de nous professionals, tallers, conferències i sessions de *networking*. Hi participen totes les universitats i facultats catalanes relacionades amb la creació de productes audiovisuals i interactius.

A les darreres quatre edicions del Pitching Universitat-Indústria (2018–2021) s’hi han presentat 18 projectes del nostre grau de Comunicació Audiovisual. Hi ha fet d’interlocutora la professora de Producció Audiovisual i membre d’In-COMAV Anna Marquès, que ha assessorat els alumnes que s’hi volien presentar. La professora M.ª Àngeles García Asensio, professora de Comunicació Oral Persuasiva i de Projecte Audiovisual, per la seva banda, ha ajudat els estudiants a preparar els *pitches*.

Les alumnes Berta Cotrina i Bàrbara Prohens defensen el seu projecte documental *Resistiré: Horacio Seguí, el fotoperiodismo musical de los 60*, a professionals de la indústria audiovisual de Catalunya, al Pitching Universitat-Indústria que organitza anualment el Clúster Audiovisual de Catalunya.

Dels 18 projectes enviats al Pitching Universitat-Indústria, 6 n’han estat seleccionats perquè els estudiants autors els presentessin als ens decisoris de diversos sectors de la indústria audiovisual.

2018		
Títol	Tipus	Estudiants autors
<i>Hay dos formas de morir</i> (seleccionat)	No ficció	Núria Barba i Víctor Granados
<i>La fiesta</i> (seleccionat a Les Clusters wallons, Brusel·les)	Transmèdia	Nora Porta
<i>Delicte de pell</i>	Ficció	Oriol Hosta
<i>Empty Cages</i>	No ficció	Eloi Trullàs
<i>Hen</i>	No ficció	Mar Fernández Basté i Gemma Burgos

2019		
Títol	Tipus	Estudiants autors
<i>Resistiré: Horacio Seguí, el fotoperiodismo musical de los 60</i> (seleccionat)	No ficció	Berta Cotrina i Barbara Prohens
<i>Mia</i>	Audiovisual interactiu	Toni Santolaria (guió), Cecilia Iris (producció), Marc Vilalta (direcció), Edgar Ortiz (dir. fotografia), Oscar González (postproducció)
2020		
Títol	Tipus	Estudiants autors
<i>La caja de Robles</i> (seleccionat)	Ficció	Gerard López i Noemi Llopart
<i>Cinco mujeres en la calle</i> (seleccionat)	Ficció	Maria Ribas i Roger Centeno
<i>La última farándula del Raval</i> (seleccionat)	No ficció	Daniel Molina
<i>Lilith (Tramas ocultas)</i>	Ficció	Jana Prats Batet i Raquel Tarrés Parra
2021		
Títol	Tipus	Estudiants autors
<i>A=V/T</i>	Ficció	Paula Aneas García i Marián Belén Marrero
<i>Animi</i>	Ficció	Gabriel Alonso i Albert Blaya
<i>Atenea i les deesses de l'Olimp</i>	Ficció	Judit Buscató i Marta Garvín
<i>Dona'm la mà</i>	Ficció	Guillem Villalonga
<i>El conte canvia</i>	No ficció	Miriam Gibert i Eva Pérez
<i>L'inquilí del 3r 1a</i>	Ficció	Anna Rotger i Laura Pérez
<i>PhyFit: app relacionada amb l'esport i l'exercici físic</i>	Noves finestres	Walter Altamirano i Bernat Morros

2.1.7.3. Assistència a fires professionals

Fruit de converses amb el responsable d'AVIXA a Espanya i Portugal, hem aconseguit que estudiants i docents del grau de Comunicació Audiovisual hagin pogut assistir a les edicions de 2021 i 2022 d'Integrated Systems Europe, la fira de l'audiovisual més important del món. Es tracta d'un esdeveniment que cada any reuneix les empreses més rellevants en tecnologia d'integració de sistemes audiovisuals i de so. En aquesta

fira s'exposen les últimes novetats en tecnologia audiovisual i també hi és present una bona representació de productores audiovisuals.

Els continguts d'aquesta fira són molt importants per als estudis de Comunicació Audiovisual perquè s'hi poden trobar molts dels equipaments i solucions tècniques que apliquem a la nostra Facultat. Gràcies a les gestions de la coordinadora d'In-COMAV, la M.ª Ángeles García Asensio, hem pogut establir bons contactes amb l'organització, que ha facilitat entrades, visites guiades, i assistència a tallers i conferències per a professors i estudiants.

En el transcurs de la fira, diverses empreses i productores van presentar les seves innovacions audiovisuals: pantalles hologràfiques, realitat augmentada, enginyeria audiovisual per a quiròfans i altres tendències en integració audiovisual.

En el marc d'aquesta col·laboració, i en línia amb el seu esperit professionalitzador, cinc estudiants van fer pràctiques extracurriculars, contractats per l'empresa Small World Publish, com a assistents de càmera i assistents editorials per al programa de televisió d'Integrated Systems Europe 2022.

2.1.8. Grups amb què In-COMAV manté relació

In-COMAV manté relació amb altres grups d'innovació docent, atesa l'afinitat de les seves les línies d'actuació amb els eixos d'innovació docent propis:

- **GID-CAV** (GINDOC-UB/037). Grup d'innovació docent en Comunicació Audiovisual.
- **INDOC-UB/090**. Grup d'innovació docent «Innova-the».
- **GRUPIASC** (GINDOC-UB/094). Instrucció i Aprenentatge en Ciències de la Salut.
- **DHiGeCs-Com** (GINDOC-UB/161). Didàctica de la Història, la Geografia i altres Ciències Socials.

2.1.9. Cursos i seminaris rebuts

Fedele, Madda. Curs: «Dinamitzant assignatures online». Fundació Tecnocampus SQAI, Barcelona, 1/4/2020.

Fedele, Madda. Curs: «Enfocament metodològic de les assignatures online». Fundació Tecnocampus SQAI, Barcelona, 1/4/2020.

Fedele, Madda. Curs «Classes online per Zoom». Fundació Tecnocampus SQAI, Barcelona, 1/4/2020.

Franganillo, Jorge. Jornada «L'aprenentatge servei i les missions de la universitat». 4 hores. Universitat de Barcelona, 22/3/2019.

Franganillo, Jorge. Jornada «Experiències d'aprenentatge servei a la Universitat de Barcelona». 5 hores. Universitat de Barcelona, 13/5/2022.

García Asensio, M.ª Ángeles. Curs «Campus Virtual al núvol». 4 hores. Organitzat per l'IDP-ICE. Universitat de Barcelona, 21/9/2029.

García Asensio, M.ª Ángeles. Curs: «De l'habilitat tecnològica a la competència digital docent». 2 hores. Curs organitzat per l'IDP-ICE. Universitat de Barcelona, 12/02/2021.

Villanueva, Sergio. «IX Simposi Internacional de Didàctica de les Ciències Socials en l'Àmbit Iberoamericà». 30 hores. Simposi organitzat per l'IDP-ICE. Universitat de Barcelona, 2019–2020.

Villanueva, Sergio. Curs: «Taller de creació participativa per a la incorporació de la perspectiva de gènere i LGBTI+ a la docència». 3 hores. Curs organitzat per l'IDP-ICE. Universitat de Barcelona, 2021–2022.

2.1.10. Cursos i seminaris impartits

«Potencia els teus recursos expressius». 27/2–20/3/2019. 12 hores. Professor: Fèlix Pons. Curs organitzat per In-COMAV i impartit a la Facultat d'Informació i Mitjans Audiovisuals de la Universitat de Barcelona.

2.1.11. Organització de jornades d'innovació docent

Jornada «Amb perspectiva: gènere i LGTBI+ a la docència universitària». Coordinada per Maria José Masanet i Madda Fedele. Entitats organitzadores: GendIMS, Unitat d'Igualtat de la Facultat d'Informació i Mitjans Audiovisuals (UB), Departament de Biblioteconomia, Documentació i Comunicació Audiovisual (UB), Centre de Recerca en Informació, Comunicació i Cultura (CRICC), In-COMAV i REDICE-20. Barcelona, 17/3/2021.

Jornada «Visibilitat LGTBI+: personatges i personalitats LGTBI+ als mitjans de comunicació». Coordinada per Maria José Masanet i Madda Fedele. Entitats organitzadores: GendIMS, Unitat d'Igualtat de la Facultat d'Informació i Mitjans Audiovisuals (UB), Departament de Biblioteconomia, Documentació i Comunicació Audiovisual (UB), Centre de Recerca en Informació, Comunicació i Cultura (CRICC), In-COMAV i REDICE-20. Barcelona, 18/5/2021.

2.2. Composició del grup In-COMAV

El grup In-COMAV està constituït per un equip interdisciplinari format per la professora M.ª Ángeles García Asensio, coordinadora, i pels professors Adrien Faure, Madda Fedele, Jorge Franganillo, Híbai López, Anna Marquès, Maria José Masanet, Sandra Rius, Lydia Sánchez, Jaume Vilaseca i Sergio Villanueva.

Els membres del grup són professors amb perfils diversos quant a experiència docent i investigadora. La majoria prové del sector audiovisual i multimèdia i, en conjunt, abasten diverses àrees de coneixement, totes elles, directament relacionades amb les línies d'innovació docent desplegades: la narrativa audiovisual i transmèdia, la producció audiovisual, la postproducció d'imatge, les tecnologies del so, l'optimització de discursos orals i escrits, la comunicació sanitària, la perspectiva de gènere i la representació de la sexualitat, la comunicació digital i la documentació audiovisual.

Paral·lelament, la composició paritària del grup, format per sis dones i cinc homes, contribueix a abordar els fenòmens comunicatius amb una visió plural i permet contemplar i debatre percepcions diferents.

Dra. [M.ª Ángeles García Asensio](#)

Coordinadora

Doctora en Filologia Hispànica. Docent i investigadora en llenguatges d'especialitat, comunicació experta (acadèmica i professional) i optimització de discursos orals i escrits.

Dr. [Adrien Faure](#)

Doctor en Societat i Cultura i Graduat en Musicologia. Professor, investigador i músic/productor. Especialitzat en l'experiència sonora i musical des dels àmbits de l'educació, les tecnologies del so i els audiovisuals.

Dra. [Madda Fedele](#)

Doctora en Continguts de la Comunicació a l'Era Digital. Professora i investigadora de narrativa audiovisual, especialitzada en ficció seriada televisiva, joves i gènere.

Dr. [Jorge Franganillo](#)

Doctor en Informació i Comunicació. Docent i investigador en documentació audiovisual, gestió d'informació personal, màrqueting de continguts, posicionament en cercadors (SEO) i formats digitals.

Dr. [Hibai López](#)

Doctor en Comunicació Pública. Professor de Llenguatge Audiovisual, Intertextualitat i Audiovisual, i Història dels Models Audiovisuals. Investigador en el camp de la publicitat.

Dra. [Anna Marquès](#)

Doctora en Comunicació. Periodista i gestora cultural de formació, productora audiovisual de professió. Experiència internacional en gestió corporativa.

Dra. [Maria José Masanet](#)

Doctora en Comunicació Social. Professora de Llenguatge Audiovisual i Història dels Models Audiovisuals. Especialitzada en educació mediàtica, narratives transmèdia, sèries de televisió, joventut, gènere i sexualitats.

Prof. [Sandra Rius](#)

Enginyera tècnica de telecomunicació. Dissenyadora multimèdia i assessora de comunicació a Internet. Docent en els camps de la producció multimèdia i la comunicació al web i als mitjans socials.

Dra. [Lydia Sánchez](#)

Doctora en Filosofia. Docent i investigadora en teoria i epistemologia de la comunicació; mitjans audiovisuals, opinió pública i democràcia.

Prof. [Jaume E. Vilaseca](#)

Llicenciat en Belles Arts. Docent, investigador i professional en el camp de la comunicació i els mitjans audiovisuals, centrat en la postproducció d'imatge. Ha participat en els efectes especials de més de 50 pel·lícules i ha obtingut diversos premis nacionals i internacionals.

Dr. [Sergio Villanueva](#)

Doctor en Comunicació Audiovisual i Llicenciat en Biotecnologia. Professor universitari de metodologies de recerca i investigador en els camps de comunicació i salut, representació mediàtica d'estigmes i traumes, i fenòmens de desinformació. Cap d'estudis del grau de Comunicació Audiovisual.

Per a més detalls sobre la trajectòria professional dels membres d'In-COMAV, vegeu l'[annex](#).

3. L'audiovisual amb impacte social: una iniciativa d'aprenentatge servei

De totes les activitats i línies d'actuació descrites abans, volem posar l'èmfasi en la iniciativa que, al nostre parer, representa l'assoliment més significatiu d'In-COMAV. Es tracta de la iniciativa ApS que el grup desenvolupa des del curs 2016–2017 i que implica la producció i direcció de curtsmetratges amb un benefici social.

Aquests projectes audiovisuals tenen una funció professionalitzadora, ja que els alumnes que hi participen adquireixen destreses tècniques i creatives, alhora que treballen per cobrir necessitats reals del seu entorn. Els estudiants creixen, doncs, en competències cíviques i es capaciten per resoldre problemes, prendre decisions i idear, planificar i executar projectes amb una filosofia de qualitat i excel·lència. La naturalesa social d'aquests projectes fomenta, a més, la transferència de coneixement i el treball interdisciplinari, ja que els estudiants necessiten col·laborar amb professionals de diverses àrees de coneixement, com ara historiadors, metges, bibliotecaris i lingüistes, entre d'altres.

La metodologia ApS, a través de la qual s'articula aquesta iniciativa, és una proposta educativa que combina l'aprenentatge de competències, habilitats i valors amb el servei a la comunitat en un únic projecte en què els participants es formen alhora que treballen sobre necessitats reals de l'entorn amb l'objectiu de millorar-lo.

Durant els sis anys de trajectòria, entre d'altres accions, In-COMAV ha consolidat l'ApS com un model d'ensenyament-aprenentatge d'èxit en el grau de Comunicació Audiovisual. Amb aquesta pràctica formativa, que enfoquem des de la concepció que comunicar és crear comunitat, hem impulsat 15 projectes audiovisuals (<https://fima.ub.edu/grups/incomav/aps.html>) en el marc de tres assignatures singulars: Projecte Audiovisual, Reportatge i el Treball de Fi de Grau (TFG). Set d'aquests projectes han estat produïts per alumnes del grau de Comunicació Audiovisual, en col·laboració amb estudiants dels graus de Podologia i de Medicina, en un treball interdisciplinari i dins els objectius curriculars corresponents, i també consoliden una línia de treball entre la FIMA i la Facultat de Medicina i Ciències de la Salut orientada a difondre entre la població un bon ús de medicaments i de tractaments terapèutics.

L'Informatiu comarcal d'ETV Llobregat TV es va fer ressò de la campanya de conscienciació social *Antibiòtics: consum responsable*, un projecte ApS realitzat de forma conjunta entre estudiants de Medicina i de Comunicació Audiovisual.

A través d'aquests projectes es vol incidir positivament sobre una necessitat social sobre la que els estudiants, que treballen en equip, investiguen, creen i comparteixen coneixement, i busquen solucions en un diàleg constant amb agents socials externs a la universitat. L'experiència els prepara per enfrontar-se als desafiaments del sector audiovisual amb un compromís social.

El model ApS que implementem des de fa sis anys ha impactat en el disseny de plans docents, en la consideració del rol del professorat i en les formes d'avaluació. Ha promogut també la creació de materials per a la millora docent, i ha generat l'interès de l'Hospital Podològic de la UB, on es difon una de les peces audiovisuals, o d'empreses del sector de la salut, com ara Grifols. Els alumnes manifesten una percepció molt positiva del seu procés d'aprenentatge i obtenen qualificacions elevades. Com hem exposat en l'apartat [2.1.4](#) anterior, alumnes i professors hem presentat els resultats en congressos nacionals i internacionals. El grup In-COMAV hem generat al respecte 5 publicacions en revistes.

4. Marc estratègic de la responsabilitat social

El marc de la responsabilitat social en què se situa aquesta experiència ApS constitueix un dels pilars sobre els quals se sustenten les universitats, en general. La UB, en particular, s'identifica al seu Estatut (art. 4.1) amb els valors de justícia, igualtat i solidaritat, entre d'altres, i exerceix una tasca efectiva perquè aquests valors aflorin i es posin de manifest en la seva activitat docent i investigadora (Universitat de Barcelona, 2003).

L'any 2019, fruit d'un procés de reflexió estratègica amb un horitzó a llarg termini, la UB es va fixar com a objectiu reforçar el compromís amb els drets humans, la

cultura de la pau i el benestar global, cosa que va desenvolupar amb accions concretes; entre d'altres: «donar suport a accions solidàries i de voluntariat, i promoure l'ApS en un marc de responsabilitat social» (Universitat de Barcelona, 2019). En aquest context, l'ApS és un element metodològic que ajuda a formar els estudiants, no només perquè siguin professionals en la seva disciplina, amb visió científica i crítica, sinó també perquè siguin ciutadans solidaris i contribueixin a construir una societat més justa i sostenible.

Coincideix amb aquesta visió l'Associació d'Universitats Europees, que esmenta als seus informes, de gran rellevància a l'àmbit docent, el compromís que les institucions educatives han de tenir en la responsabilitat social (Vettori, 2020). A tot l'EEES s'està d'acord en què les universitats han d'oferir una experiència d'aprenentatge que no només permeti als estudiants adquirir coneixements i habilitats per a la seva futura ocupació, sinó que també en fomenti el desenvolupament com a ciutadans actius capaços de contribuir a la societat de avui i de matí (Europa. Conferència de ministres responsables de l'Educació Superior, 2009).

A Espanya, el setembre de 2021 es va actualitzar la llei que ha d'ordenar els ensenyaments universitaris amb la publicació del *Reial Decret 822/2021*, la introducció del qual, que anticipa la filosofia del document, també posa èmfasi en la responsabilitat social universitària i, a més, en la necessitat de treballar per assolir els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) i construir així una societat sostenible i equitativa (Espanya. Ministerio de Universidades, 2021).

Els ODS, per la seva banda, presenten un avantatge: es poden abordar de moltes maneres, a diferents escales territorials. Si bé tenen un enfocament global, traslladar-los a l'àmbit local ajuda a avançar de manera més directa cap a la seva consecució. En aquest context local, que és precisament on s'ha desenvolupat la iniciativa descrita en aquestes pàgines, l'ApS aporta un entorn natural per desenvolupar la responsabilitat social universitària i per incorporar aquesta dimensió als plans d'estudis.

5. L'aprenentatge servei i la implicació social

L'ApS s'emmarca en la pedagogia de l'acció comuna, una pràctica educativa que sosté que el desenvolupament personal i la formació ciutadana s'aconsegueixen actuant a la realitat per fer-la més justa i sostenible. Contribueix, doncs, a superar la cultura de l'individualisme competitiu, inherent a l'economia neoliberal. En diversos àmbits de la filosofia i de la sociologia, i també en nombroses experiències educatives, han sorgit idees que van en la direcció oposada i potencien la cooperació, la cura mútua, el diàleg, l'altruisme i la defensa dels béns comuns. Amb el temps, hem descobert que el desenvolupament personal —la formació com a éssers humans— s'aconsegueix afrontant els reptes que planteja la realitat amb la intenció de transformar-la en benefici de la comunitat (Puig, 2021).

Aquesta visió es plasma al model ApS, un enfocament educatiu que impulsa l'aprenentatge considerant necessitats socials de l'entorn. És una metodologia amb dues facetes que, combinades, permeten perfilar a l'alumnat un compromís vital i una implicació social: ajuda a adquirir competències tècniques i, alhora, contribueix a desenvolupar les transversals, especialment les competències cíviques necessàries per ser bons professionals (Hwang, Liu i Salusso, 2019).

D'aquesta manera, també és una manera d'aprendre a emprendre. No en va, els estudiants, sense abandonar els objectius curriculars, aprenen i creixen acadèmicament amb l'esperit, la motivació i el coratge de les persones emprenedores que desenvolupen les seves fortaleces. Com que l'ApS neix de la necessitat de trobar, dissenyar i implementar solucions a problemes reals, porta els estudiants a sentir-se capaços d'impulsar transformacions socials amb les quals poden aportar prosperitat i benestar a la societat (Jacoby, 1996; Mendía, 2012).

Assolir aquest propòsit implica saber identificar oportunitats, superar mancances, construir coneixement i desenvolupar habilitats de manera significativa, optimitzant recursos i buscant la qualitat i l'excel·lència. Tot això són conductes intel·ligents i valors educables, propis d'un esperit emprenedor, que poden nodrir les fortaleces de caràcter de cada estudiant i que són aplicables al seu entorn vital i professional (Sobrado i Fernández, 2010). En definitiva, els estudiants aprenen mentre prenen compromisos vitals, satisfan una necessitat social real, aprenen a emprendre i valoren la transcendència de les seves accions (Halberstadt *et al.*, 2019).

L'ApS desplega així tot el seu potencial formatiu des de les perspectives de compromís i utilitat social, docència, investigació i transferència de coneixement, responsabilitat social i empenedoria, que associem als objectius, als valors i la funció social de la universitat. La principal innovació de l'ApS radica al desenvolupament d'una activitat educativa ben articulada, coherent i original en què es conjuga la finalitat pedagògica amb la solidària (Puig *et al.*, 2007; Martínez, 2009). Com a enfocament metodològic, l'ApS planteja que l'ensenyament no es pot limitar a formar els estudiants tancats en una aula (Rodríguez; Tiana, 2015).

6. Exigències professionalitzadores del sector audiovisual

En un context caracteritzat per l'evolució tecnològica, la globalització i l'orientació cap a una feina cada cop més col·laborativa i interdisciplinària, el sector audiovisual planteja noves exigències professionalitzadores. En aquest sentit, és fonamental que els estudiants, futurs professionals, comptin amb les habilitats necessàries per enfrontar-se amb èxit als desafiaments que presenta el sector audiovisual que, des del nostre punt de vista, no es limita a la simple elaboració de productes audiovisuals que siguin competitius al mercat.

De fet, també són desafiaments els reptes d'aprendre a constituir equips de treball eficaços i consolidar-los; construir experiències de lideratge i de presa de decisions que millorin la qualitat de vida de les nostres societats; i enfortir trets de caràcter que impulsin la tenacitat, la templança, el coratge, l'autoconfiança per resoldre els problemes que sorgiran en el desenvolupament d'una solució innovadora que s'implementarà en entorns cada cop més canviants. Els estudiants que participen en un ApS s'enfronten a aquests desafiaments en un entorn de treball que és real, amb oportunitats i limitacions que també existiran als seus nous entorns de treball després de graduar-se.

Els beneficis dels projectes ApS ens mouen a promoure la metodologia ApS i a consolidar-ne la implantació en el grau per desenvolupar valors i competències cíviques, socials i professionalitzadores i, per tant, a considerar totes les propostes externes que ens arriben des de la necessitat social.

7. Avantatges metodològics

Aquesta iniciativa té un enfocament metodològic innovador que posa l'accent en la interdisciplinarietat.

D'una banda, l'abast dels projectes és enciclopèdic, ja que els temes tractats són molt variats. Normalment, la innovació docent se centra en la pròpia disciplina: els estudis d'infermeria tracten temes d'infermeria, els d'arquitectura aborden qüestions arquitectòniques, etc. En l'àmbit de la Comunicació Audiovisual, però, cal obrir-se a tots els àmbits del coneixement.

D'altra banda, els professors participants pertanyem a àrees de coneixement variades. Per tant, si volem treballar la comunicació persuasiva, no ens limitem a la comunicació oral, sinó que també pensem en la comunicació escrita i en la digital, que implica, entre altres qüestions, la construcció activa de la marca personal.

Els estudiants participants, al seu torn, poden provenir de diferents graus i poden treballar conjuntament en un projecte conjunt. En aquests casos, s'avaluen per mitjà de rúbriques d'avaluació conjunta i separada, desenvolupades *ex profeso* per a les assignatures que acullen projectes ApS. Els criteris d'avaluació conjunts són els relacionats amb el desenvolupament del projecte (competències transversals), mentre que els criteris separats són els associats a les competències específiques dels respectius ensenyaments. Aquestes rúbriques són accessibles a la col·lecció digital *OMADO*:

García, M.A.; Sánchez, L.; Marquès, A.; Vilaseca, J.E.; Rius, S.; Franganillo, J.; Aguilar, C.; Villanueva, S.; Ortiz, P.; Montolío, E.; Yúfera, I.; Polanco, F.; López, A. (2018). «Rúbrica de evaluación del *pitch*». Material docent.

<http://hdl.handle.net/2445/123348>

Cuffí, M.L.; García, M.A.; Vilaseca, J.E. (2018). «Rúbrica d'avaluació del treball en grup transversal: estudiants de Comunicació Audiovisual i Medicina i Ciències de la Salut». Material docent. <http://hdl.handle.net/2445/121588>

Sánchez, L.; Sanz, J.; Marquès, A.; Villanueva, S. (2018). «Rúbriques d'avaluació del Treball Final de Grau de Comunicació Audiovisual». Material docent. <http://hdl.handle.net/2445/121990>

Villanueva, S.; García, M.A.; Maestre, E.; Cruz, C.; Testar, X.; Larrea, C.; Cuffí, L.; Sánchez, L.; Aguilar, C.; Franganillo, J. (2022): «Rúbrica de evaluación de un *elevator pitch*». Material docent. <http://hdl.handle.net/2445/183465>

Per últim, la metodologia trenca amb els límits típicament associats a cursos concrets: trenca els murs de l'aula i obliga a estudiants i professors a participar en diferents disciplines i a dialogar amb agents externs, que és inherent al treball en el sector dels mitjans de comunicació. En suma, aquesta interdisciplinarietat múltiple afavoreix en diversos sentits la pol·linització creuada d'idees i de processos creatius.

8. Criteris de viabilitat

Els projectes ApS neixen de necessitats que comuniquen agents externs a la universitat. Com és ben sabut, els continguts audiovisuals tenen un gran poder de captació i de persuasió i, motivades per aquesta convicció, són moltes les organitzacions que veuen en l'audiovisual un mitjà eficaç per transmetre un missatge. No tots els missatges, però, tenen una finalitat social ni totes les propostes presenten l'esperit formatiu i de compromís social inherent al model educatiu de l'ApS.

Perquè puguin prosperar en aquest context, les propostes de col·laboració han de presentar certes garanties i passen per un comitè de selecció. Davant la necessitat de comptar amb criteris objectius, el grup In-COMAV va elaborar un conjunt de directrius per determinar la conveniència i la viabilitat d'implicar alumnat i professorat de l'ensenyament en propostes de col·laboració externes. Amb el propòsit d'identificar propostes amb potencial educatiu i evitar, alhora, la competència deslleial amb productores audiovisuals, aquestes directrius, aprovades pel Consell d'Estudis de Comunicació Audiovisual el maig de 2018, exigeixen verificar el compliment d'un conjunt de directrius:

- La iniciativa ha de tenir un interès pedagògic i ha de permetre desenvolupar competències transversals i específiques de la titulació.
- El producte audiovisual ha de tenir repercussió social, política, cultural o econòmica, i ha de comptar amb l'aval d'un organisme públic, una entitat social o una empresa. Tenen preferència, però, les propostes adreçades a col·lectius en situació o risc de vulnerabilitat social.
- La proposta ha de poder desenvolupar-se de manera natural en el marc acadèmic i cronològic d'una assignatura, i ha de poder comptar amb la figura d'un tutor.

- La col·laboració no pot limitar-se a la realització del producte audiovisual. Heu d'incloure una tasca de recerca i conceptualització de l'obra a realitzar.
- El producte no pot tenir com a finalitat principal un benefici comercial o un profit exclusiu per a l'entitat promotora; no pot ser, per exemple, un anunci publicitari o un vídeo promocional. En cas afirmatiu, si la idea prové de la pròpia universitat, la fórmula adequada és la convocatòria de beques de col·laboració.
- La idea ha de poder materialitzar-se com un projecte d'innovació docent, de transferència de coneixement o de recerca, en què ha d'estar implicat professorat de l'àrea de la Comunicació Audiovisual.
- L'entitat proponent ha d'estar disposada a aportar una dotació econòmica (beca de col·laboració, dietes, lloguer de material, etc.), si el projecte ho requereix.
- L'activitat desenvolupada no pot incórrer en competència deslleial amb el sector professional. El destinatari del servei ha d'acceptar que els estudiants desenvolupen una tasca d'aprenentatge en el marc de la seva formació universitària i que, per tant, podrien cometre errors i fer un producte insatisfactori. Encara que es vetllarà per la qualitat del servei, en cap cas el projecte no substituirà la prestació d'un servei professional.

9. Metodologia de desenvolupament

La posada en marxa de projectes ApS acostuma a venir determinada per les propostes de col·laboració que rebem d'agents externs. La demanda és tan elevada que impedeix establir una tasca proactiva de diagnòstic de l'entorn i de les seves necessitats. En lloc d'això, doncs, preferim basar l'elecció de projectes en l'avaluació minuciosa de les propostes rebudes.

Primer de tot, amb la persona que representa l'entitat promotora es concerta una entrevista per determinar, segons les directrius descrites abans, si la proposta reuneix les condicions necessàries i si encaixa al model educatiu de l'ApS. Aquesta entrevista de referència ajuda a saber més sobre la institució i sobre el compromís social del potencial projecte, i sovint permet ajustar els objectius o l'abast del projecte per consolidar-ne la viabilitat.

Quan es considera necessari (per exemple, si hi ha dubtes sobre la viabilitat), una comissió formada pel cap d'estudis, el cap de departament i almenys un professor de l'àrea de la Comunicació Audiovisual poden emetre una valoració definitiva sobre la conveniència d'acceptar o rebutjar una proposta.

Si la proposta està alineada amb les directrius esmentades abans, s'afegeix a la cartera de propostes i es presenten totes elles als estudiants de Projecte Audiovisual i del TFG, les dues assignatures que millor poden acollir aquest tipus de projectes, sense que això exclogui la possibilitat que altres assignatures puguin fer germinar un projecte, tal com ha estat en una ocasió el cas de Reportatge, programada en un altre semestre acadèmic.

Cal tenir en compte que els estudiants reben les propostes fins a tres mesos abans que comencin a desenvolupar-les. Per tant, tenen prou temps d'escollir-ne una que els atregui. Saben, a més, que la seva elecció constituirà una evidència d'avaluació i que, abans de conèixer l'interlocutor extern de l'entitat associada, se'ls demanarà un compromís personal i d'equip, una implicació màxima i el coratge d'aventurar-se a una metodologia activa que trenca amb esquemes tradicionals d'ensenyament-aprenentatge.

Si tot això es compleix i es compta amb un professor disposat a tutoritzar el projecte, els alumnes i el tutor són citats amb el representant de l'entitat promotora per a una primera presa de contacte i un brífing inicial, el projecte rep l'aprovació definitiva, se signa un conveni de col·laboració que converteix la iniciativa en un projecte ApS i s'exigeix que el producte final reflecteixi als títols de crèdit la implicació del grau de Comunicació Audiovisual.

L'entitat promotora intervé en el desenvolupament del projecte i té veu per decidir sobre l'adequació del producte audiovisual. També valora el resultat de l'obra audiovisual. Quan dona la seva aprovació, la peça audiovisual surt pròpiament de l'entorn universitari i aleshores adquireix raó de ser per la seva utilitat a l'entorn social que la reclama. Fins ara, cap vídeo ha estat valorat com a inadequat o erroni. Només en una ocasió s'han demanat ajustaments menors de grafisme, motivats pel canvi que va produir en el context social el primer confinament per la covid-19.

D'altra banda, també és habitual que l'entitat promotora organitzi algun acte per presentar l'obra, per exemple, a centres cívics, a algun congrés o en el marc d'una data significativa. L'entitat s'encarrega després de difondre aquesta peça per canals tan diversos com ara el seu lloc web o la sala d'espera d'un hospital públic, segons sigui el cas.

Alumnes del grau de Comunicació Audiovisual presenten el documental *BiDes* amb el seu tutor, la coordinadora d'In-COMAV i alguns dels protagonistes a les 15es Jornades Catalanes de Documentació, el 10 de maig de 2018, al campus de la Ciutadella de la Universitat Pompeu Fabra.

Concretament, un dels hospitals amb què s'ha col·laborat, l'Hospital Podològic de la Universitat de Barcelona, ha fidelitzat la seva participació en projectes ApS per la bona acollida que el primer vídeo que s'ha projectat en una de les seves sales d'espera ha tingut entre els pacients i podòlegs. Es tracta del vídeo *No et plantis: campanya de conscienciació social destinada a fomentar el compliment del tractament terapèutic de l'úlceres del peu diabètic*. De fet, actualment, i després del parèntesi que ha suposat la pandèmia, l'hospital estudia la possibilitat d'acollir nous vídeos i de proposar nous objectius per a noves peces audiovisuals. Algunes associacions contra la drogodependència també s'han interessat per divulgar l'obra *Que no et venguin fum*.

D'altra banda, paral·lelament, a la facultat, s'avaluen els projectes. Els estudiants han de defensar la viabilitat i la pertinència de la feina davant un tribunal de professors que valora la seva capacitat de comunicació oral persuasiva. I encara més: després de rebre la qualificació final, el següent pas és que els estudiants difonguin els seus projectes i productes audiovisuals en jornades i congressos nacionals i internacionals en què es tracta sobre innovació docent universitària o sobre divulgació del coneixement expert o científic, com exposàvem en l'anterior apartat [2.1.4](#). D'aquesta manera, també desenvolupen habilitats de comunicació persuasiva no sols en entorns acadèmics, sinó així mateix en entorns científics i professionals.

Això implica que els projectes ApS es prolonguen forçosament més enllà d'un curs acadèmic, que estudiants i professors busquen fonts de finançament per assistir a aquests congressos, i que els estudiants segueixen aprenent sense que a canvi rebin una qualificació al seu expedient acadèmic: la seva recompensa és l'experiència i l'aprenentatge adquirits. També els estudiants que han participat en projectes ApS s'ofereixen per tutoritzar els estudiants que s'hi inicien.

10. Projectes completats

En el marc de la iniciativa ApS descrita en aquest document, entre els cursos 2016–2017 i 2020–2021 s’han completat 14 projectes i el curs 2021–2022 se n’ha iniciat un altre, actualment en desenvolupament. Els projectes completats són els següents:

10.1. Que no et venguin fum

Campanya de conscienciació social sobre les propietats terapèutiques i els efectes negatius del cànnabis.

 <https://youtu.be/LTvFNgaA4OU>

Alumnes responsables: Emma Casadesús (direcció), Laura Asensio (producció), Sergi Molina (guió i so), Andrea Martín (guió i *storyboard*), Sergi Molina (guió i producció), Gael Fernández i Paola Gutiérrez (guió i recerca), Rafa Anglada (guió tècnic i disseny gràfic), Javier Baena (so, animació i muntatge)

Tutors: Jaume E. Vilaseca, M.ª Ángeles García Asensio, Ester Aso, Laura Cuffí

Projecte ApS elaborat a la Universitat de Barcelona en col·laboració entre la Facultat de Medicina i Ciències de la Salut i la FIMA.

10.2. 250 anys a bord

Peça commemorativa del 250è aniversari de la històrica Facultat de Nàutica de Barcelona (FNB), amb la participació dels professionals Pep Barbal, capità de Greenpeace; Eulàlia Pujol, cap de Salvament Marítim de Barcelona; i David Gil, pràctic del Port de Barcelona; i amb el testimoni dels docents Marcel·la Castells, docent de la FNB; Francesc Lleal, exdocent de la FNB; i Agustí Martín, degà de la FNB.

 <https://youtu.be/PRptAEzrcBk>

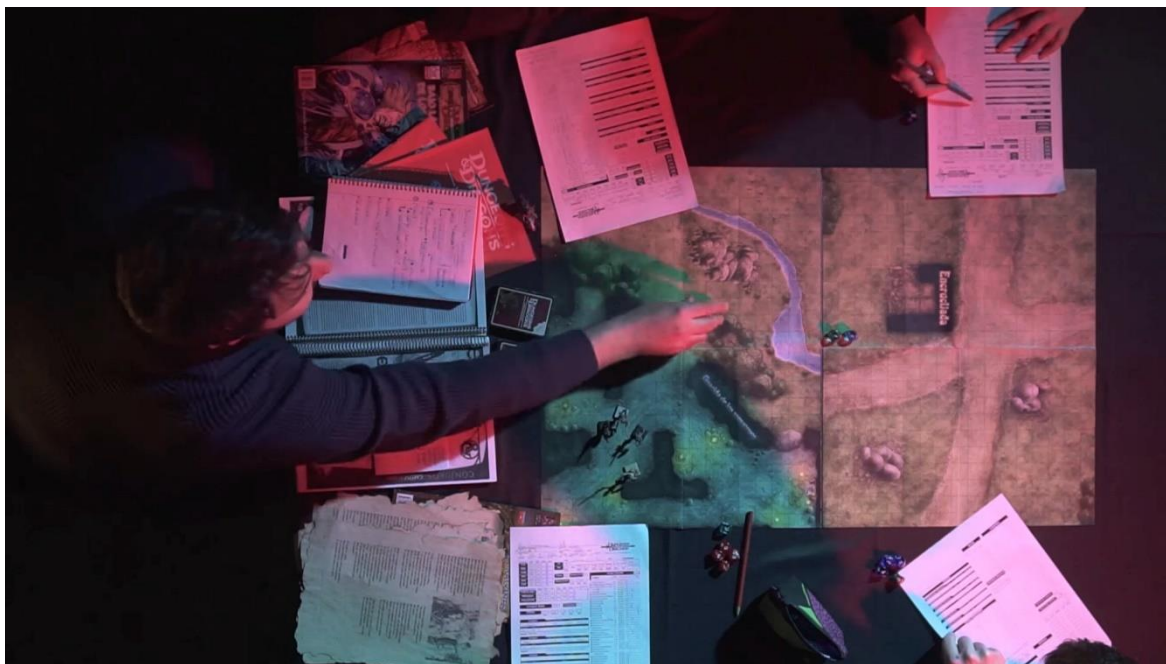
Alumnes responsables: Daniel Molina (direcció i muntatge), Paula Carbonell (producció), Manel Planchart (realització i muntatge), Javier Cano (muntatge i postproducció de so), Roger Solé (postproducció de so), amb el suport de la Facultat de Nàutica de Barcelona (UPC) i el Museu Marítim de Barcelona (MMB).

Tutor: Josep Rovira

Coordinació: Jorge Franganillo (FIMA UB), M.ª Ángeles García Asensio (FIMA UB), Jordi Mateu (FNB UPC), Àngels Farré (MMB)

10.3. BiDes

Documental sobre la professió bibliotecària i la vida de cinc professionals fora de la biblioteca.

 <https://youtu.be/ro9PKiagu60>

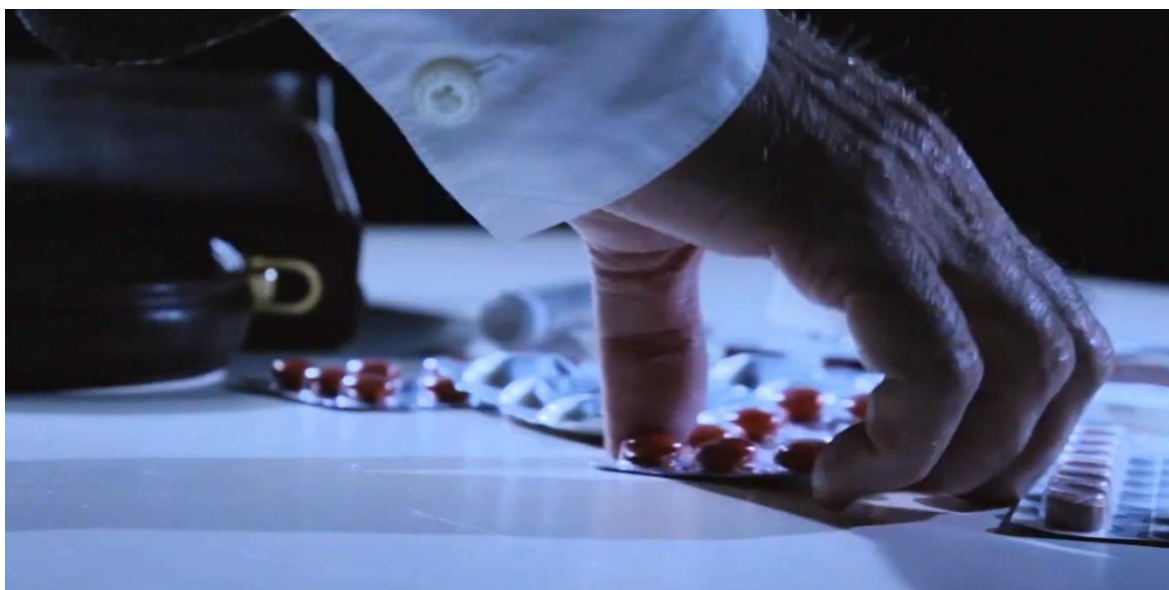
Alumnes responsables: Berta Cotrina, Bàrbara Prohens, Iria Louzao, Ángela Muñoz, Edgar Ortiz, Eva Gómez, Maria Navarro, Mercedes Cantos

Tutor: Josep Rovira

Projecte ApS elaborat en col·laboració entre la FIMA i el Col·legi Oficial de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya.

10.4. Antibiòtics: consum responsable

Campanya de conscienciació social destinada a fomentar un ús apropiat dels antibiòtics entre la població.

<https://youtu.be/iS17RaFu3-U> (píndola 1)

<https://youtu.be/Z-7DQsuRTU0> (píndola 2)

<https://youtu.be/ryftEMyEFP8> (píndola 3)

Alumnes responsables: Andrea Fernández, Mar González, Víctor Granados, Tatiana Ignatova, Judit Morgó, Mar Sabaté, Berta Salvat, Joel Solé, Eloi Trullàs, Noemí Vacas, Oleg Yashenko

Tutors: Laura Cuffí, Jaume E. Vilaseca, M.ª Ángeles García Asensio

Projecte ApS elaborat a la Universitat de Barcelona en col·laboració entre la Facultat de Medicina i Ciències de la Salut i la FIMA.

Publicacions derivades:

Cuffí, M.L.; García, M.A.; Vilaseca, J.E.; Trullàs, E.; Sabatés, M.; Solé, J.; Fernández, A.; Ignatova, T.; Yashchenko, O.; Morgó, J.; González, M.; Vacas, N.; Granados, V.; Salvat, B. (2017) «Divulgación del uso responsable de los antibiòticos mediante un proyecto de aprendizaje-servicio en la Universidad de Barcelona». VIII Congreso Nacional y III Internacional de Aprendizaje-Servicio Universitario APS-U8 (Sevilla). Derribando muros: el compromiso de la universidad con la justicia social y el desarrollo sostenible.

Ignatova, T.; Elías, M.; Solà, P., Forment, I., Trullàs, E., Vilaseca, J.E.; García, M.A.; Cuffí, L. (2019). «The importance of therapeutic compliance: an innovative teaching proposal». Pharmacology 2019 (Edimburg, Regne Unit).

Ignatova, T; Elías, M.; Solà, P; Forment, I.; Trullàs, E.; Nogueira, L.; Serrano, M.; Vilaseca J.E.; García, M.A.; Cuffí, L. (2021). «Divulgación de conocimientos médicos mediante un proyecto ApS en la Universidad de Barcelona». X Congreso Nacional y IV Internacional de Aprendizaje-Servicio Universitario. (juny: Las Palmas de Gran Canaria).

Ignatova, T.; Yashchenko, O.; Fernández, A.; Sabaté, M.; Trullàs, E.; Granados, V.; Morgó, J.; Solé, J.; Vacas, N.; Vilaseca, J.E.; García, M.A.; Cuffí, L. (2018) «Advocating the responsible use of drugs through an academic service-learning activity in Higher Education». *The FASEB Journal*, 32(1), supplement, 13. DOI: [10.1096/fasebj.2018.32.1_supplement.549.13](https://doi.org/10.1096/fasebj.2018.32.1_supplement.549.13)

Estudiants i professors de Medicina i de Comunicació Audiovisual implicats en projectes ApS conjunts presenten al congrés Pharmacology 2019 (Edimburg, Regne Unit) el pòster «The importance of therapeutic compliance: an innovative teaching proposal».

10.5. Trencant mites sobre les vitamines

Campanya de conscienciació social destinada a fomentar un ús adequat de les vitamines entre la població.

 <https://youtu.be/KhK--ObtRpk>

Alumnes responsables: Maria Brañas, Anna Cantero, Mireia Camacho, Marina Forniés

Tutors: Jaume E. Vilaseca, M.ª Ángeles García Asensio, Laura Cuffí

Projecte ApS elaborat a la Universitat de Barcelona en col·laboració entre el grau de Podologia (Facultat de Medicina i Ciències de la Salut) i el grau de Comunicació Audiovisual (FIMA).

10.6. Aulas de arena

Documental que recull la revolució pedagògica que es va produir al Camp de la Bota a partir de mitjans dels anys 1950, a través del testimoni dels protagonistes: els professors.

 <https://youtu.be/MTgNPotl09w> (tràiler)

Alumnes responsables: Lara Bautista, Laura Gomà, Uri Hosta, Alba Medina, Míriam Nassin

Tutors: Daniel Jarrod, Muntsa Tarrés, Miquel Térmens, Sandra Rius

Projecte ApS elaborat en col·laboració entre la FIMA i l'Arxiu Històric del Camp de la Bota i la Mina.

Part del projecte d'innovació docent finançat per RIMDA (ref. 2018PID-UB/014).

10.7. A toda pastilla

Campanya de conscienciació social sobre els usos de l'omeprazol.

 <https://youtu.be/wWwX6QJ1r3k>

Alumnes responsables: Laura Barbosa, Raquel León, Maria Moreno, Cynthia Pérez, Carlos Prieto, Alejandra Temes, Claudia Flores Hernández, Ismail Essalhi

Presentadora: Marina Pàmies

Omeprazol: Adán Aguilar

Antiàcid: Maria Fontcuberta

Tutors: Josep Rovira, M.ª Ángeles García Asensio, Laura Cuffí

Projecte ApS elaborat a la Universitat de Barcelona en col·laboració entre el grau de Podologia (Facultat de Medicina i Ciències de la Salut) i el grau de Comunicació Audiovisual (FIMA).

10.8. Al pie de la letra

Campanya de divulgació sobre la importància del tractament complet de l'anomenat «peu d'atleta».

 <https://youtu.be/Hnimx6v-VV4>

Alumnes responsables: Andrea Amador, Raquel Bernabéu, Daniel Moya, Laura Nogueira, Isaac Ros, Júlia Sala, Marc Serrano, Karen Pacheco

Alicia: Mirena Nafarrate

Matías: Gonzalo López

Podóloga: Montserrat Vega

Tutors: Laura Cuffí, M.ª Ángeles García Asensio, Fernando Polanco, Jaume E. Vilaseca

Projecte ApS elaborat a la Universitat de Barcelona en col·laboració entre el grau de Podologia (Facultat de Medicina i Ciències de la Salut) i el grau de Comunicació Audiovisual (FIMA).

Publicació derivada:

Ignatova, T.; Elías, M.; Solà, P., Forment, I., Trullàs, E., Vilaseca, J.E.; García, M.A.; Cuffí, L. (2019). «The importance of therapeutic compliance: an innovative teaching proposal». *Pharmacology 2019* (Edimburg, Regne Unit).

10.9. Accés a la universitat en llengua de signes catalana

Peça audiovisual que acompanya un estudiant sord en el seu recorregut per les fases de l'accés a la universitat: preinscripció universitària, proves d'accés a la universitat, matriculació al grau i integració a l'àmbit universitari.

Alumne responsable: Fran Novo

Tutor: Jep Cunill

Projecte ApS elaborat a la Universitat de Barcelona en col·laboració entre la FIMA i els Serveis Lingüístics.

10.10. Onicomi... ¿cómo?

Campanya de comunicació per motivar els professionals a tenir una millor interacció amb els pacients que pateixen onicomicosi, una infecció de les ungles produïda per fongs.

 https://youtu.be/9X_pOF3knag

Alumnes responsables: Roger Albet, Paula Ávila, Anna Candalija, Fátima Chakhir, Mariona Jerez, Andrea González, Antonio Hidalgo, Martí Montaner, Laura Rocchetti

Tutors: Laura Cuffí, M. Ángeles García, Josep Rovira

Projecte ApS elaborat a la Universitat de Barcelona en col·laboració entre el grau de Podologia (Facultat de Medicina i Ciències de la Salut) i el grau de Comunicació Audiovisual (FIMA).

10.11. Claroscuro: La Mina

Documental sobre l'acció comunitària desenvolupada en el barri de la Mina en la dècada dels anys 80 i 90 dedicada a l'alfabetització i educació dels col·lectius més vulnerables del veïnat.

Alumnes responsables: Laia Capellas, Carla Collado, Helena Colom, Eric Depken, Paula Mykhaylychenko,

Tutors: Muntsa Tarrés, Andreu Sulé, Eva Rodríguez, Jaume E. Vilaseca

Projecte ApS elaborat en col·laboració entre la FIMA i l'Arxiu Històric del Camp de la Bota i la Mina.

Part del projecte d'innovació docent finançat per RIMDA (ref. 2018PID-UB/014).

10.12. Trencant sostres

Reportatge sobre la tradició catalana dels castells, destinat a escoles de català d'arreu del món.

Alumnes responsables: Marina Botí, Laura Burló

Tutor: Josep Rovira

Projecte ApS elaborat en col·laboració entre la FIMA i els Serveis Lingüístics de la UB per a la plataforma Intercat, una iniciativa dels serveis lingüístics de nou universitats catalanes.

10.13. No et plantis

Campanya de conscienciació social destinada a fomentar el compliment del tractament terapèutic de l'úlceres del peu diabètic.

 https://youtu.be/TrB4Q3c_urs

Alumnes responsables: Thiago Rizardi, Helena Colom, Irene Forment, Helena Colom, Pau Solà, Marta Martín, Francesc Álvarez, Patricia García, Marta Elías, Montserrat Jiménez

Tutors: Laura Cuffí, M. Ángeles García, Jaume E. Vilaseca

Projecte ApS elaborat a la Universitat de Barcelona en col·laboració entre el grau de Podologia (Facultat de Medicina i Ciències de la Salut) i el grau de Comunicació Audiovisual (FIMA).

Publicació derivada:

Ignatova, T.; Elías, M.; Solà, P., Forment, I., Trullàs, E., Vilaseca, J.E.; García, M.A.; Cuffí, L. (2019). «The importance of therapeutic compliance: an innovative teaching proposal». *Pharmacology 2019* (Edimburg, Regne Unit).

10.14. El Campo de la Bota: memoria fotogràfica del barraquismo

Aquest projecte recupera la memòria d'un dels nuclis barraquistes paradigmàtics al municipi de Sant Adrià de Besòs —el Camp de la Bota—, a través de les fotografies que l'Arxiu Històric del Camp de la Bota i la Mina ha recopilat i ha protegit al llarg del temps.

Alumna responsable: Michelle Delgado

Tutora: Lydia Sánchez

Projecte ApS elaborat en col·laboració entre la FIMA i l'Arxiu Històric del Camp de la Bota i la Mina.

Part del projecte d'innovació docent finançat per RIMDA (ref. 2018PID-UB/014).

Publicacions derivades:

Delgado, Michelle (2021). «[La memòria del Camp de la Bota: un recorregut a través de fotografies](#)». *Temps i espais de memòria: revista digital del Memorial Democràtic*, 6, 92–96.

Delgado, Michelle; Sánchez, Lydia (2019). «Cuando Andalucía conoció Barcelona: memoria fotogràfica del barraquismo». I Congreso Internacional «Andalucía y Cataluña: legado cultural y memoria compartida». Málaga, 18–19 de noviembre.

10.15. Desmuntant mites del joc d'atzar a través de xarxes socials

Campanya de conscienciació sobre els riscos del joc d'atzar i els biaixos cognitius dels productes de joc i dels seus reclams publicitaris.

Alumnes responsables: Helena Contreras, Mar Giménez, Mireia Camacho

Tutor: Hibai López

Projecte ApS finançat per les associacions de prevenció de la ludopatia i altres addiccions ANTOX, ARALAR i Fundación Proyecto Hombre de Navarra (ref. FBG16683/311373).

11. Impacte sobre l'alumnat: aprenentatge percebut i rendiment acadèmic

En el transcurs d'aquesta iniciativa, s'han explorat els efectes d'haver participat en projectes ApS pel que fa a l'aprenentatge percebut pels estudiants mateixos i al seu rendiment acadèmic.

D'una banda, 27 dels alumnes implicats han valorat en una enquesta què aporta aquesta metodologia al seu aprenentatge i desenvolupament professional. Els resultats indiquen una motivació més gran dels estudiants, que perceben aquesta iniciativa com una proposta edificant que els enfronta al repte de negociar amb un «client», la entitat promotora de la idea. De la mateixa manera, conscients de la utilitat dels seus projectes, s'impliquen en el seu aprenentatge i perceben el valor d'aquesta pràctica com a substitució dels tradicionals treballs acadèmics.

Atès que han de negociar amb la institució proponent per avaluar i determinar quines són les veritables necessitats, els alumnes aprenen a analitzar el context, a formular objectius, a desglossar situacions complexes i a dissenyar plans d'acció. D'aquesta manera, desenvolupen alhora habilitats socials i professionals, i construeixen els seus equips de treball amb els perfils professionals habituals. Ressalten, a més, el valor del treball en equip, que és, així mateix, un dels reptes més grans a superar, i les oportunitats que aquesta iniciativa proporciona per difondre el seu treball en festivals i congressos (Franganillo *et al.*, 2021a).

D'altra banda, l'anàlisi comparativa del rendiment acadèmic ha permès comprovar que hi ha una certa relació entre aquest resultat objectiu i el resultat subjectiu de l'estudiant. Els resultats observats suggereixen un augment marcat en l'entusiasme i la motivació dels estudiants que participen en aquestes iniciatives; són conscients que els projectes que desenvolupen tenen una utilitat social i s'utilitzen en campanyes de comunicació. Perceben l'aprenentatge de manera aplicada, pràctica, més amena i motivadora que les activitats ordinàries.

A més, com que aquests projectes es desenvolupen en el camp de la creació audiovisual i els estudiants han de construir equips de treball que cobreixin els perfils habituals d'un equip de rodatge professional, tenen una valuosa oportunitat per aprendre habilitats orientades als rols en un entorn de treball real i per desenvolupar una aptitud per al treball en equip.

Com a benefici addicional, es confirma un fenomen observat a nombrosos estudis previs: els estudiants que participen en iniciatives ApS i de compromís cívic tendeixen a obtenir notes significativament més altes. En el context del grau de Comunicació Audiovisual, la diferència observada és d'un 13,3 % (Franganillo *et al.*, 2021a). A banda, s'ha observat que els estudiants s'impliquen emocionalment en els projectes ApS i, de vegades, en acabar-los, fins i tot estan disposats a continuar treballant-hi després de graduar-se, com ja han observat altres autors (Einfeld i Collins, 2008).

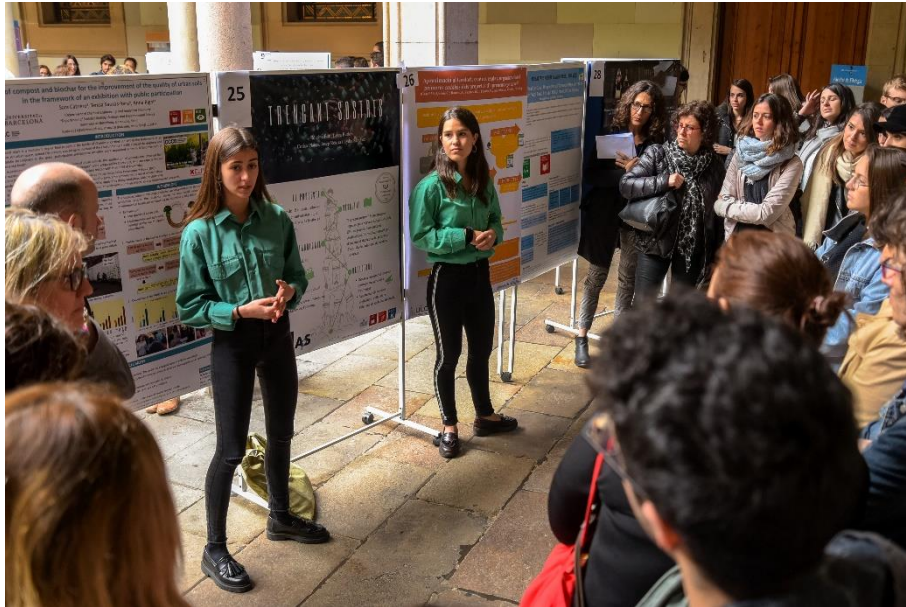
Prova de la motivació d'aquests estudiants és que en dues edicions de la Jornada ApS que organitza l'Institut de Desenvolupament Professional (IPD-ICE) de la UB diversos grups s'han animat a participar-hi per presentar els assoliments sorgits d'aquesta fórmula d'aprenentatge actiu.

Alumnes del grau de Comunicació Audiovisual i del grau de Podologia presenten un projecte ApS sobre el compliment terapèutic en el peu d'atleta a la Jornada «L'aprenentatge servei i les missions de la universitat», celebrada el 22 de març de 2019 a la Facultat d'Economia i Empresa.

Alumnes de Comunicació Audiovisual presenten el documental *Aulas de arena*, sobre la revolució pedagògica esdevinguda al Camp de la Bota a partir dels anys 1950, a la Jornada «Construint una universitat compromesa i crítica», celebrada el 13 d'abril de 2018 a l'Edifici Històric de la UB.

A la mateixa Jornada ApS, dues alumnes més de Comunicació Audiovisual hi presenten el seu reportatge *Trencant sostres*, sobre la tradició catalana dels castells.

I un equip d'alumnes de Comunicació Audiovisual i de Podologia presenten la seva campanya de divulgació del tractament d'úlceres neuropàtiques en pacients amb diabetis.

12. Factors crítics d'èxit

Els sis anys d'experiència en la planificació i implementació de projectes ApS ens han permès identificar un seguit de factors crítics d'èxit en el desenvolupament d'aquest tipus d'iniciatives. Per la utilitat que aquestes deduccions poden tenir per a altres equips docents implicats en iniciatives similars, les hem divulgat a la *Revista Latina de Comunicació Social* (Franganillo et al., 2021b).

12.1. Dosificació

Convé que les iniciatives ApS s'incorporin de manera gradual i dosificada perquè els resultats, i no només els processos, siguin els adequats. D'aquesta manera, es pot garantir la continuïtat i la sostenibilitat de la innovació. Al cap i a la fi, l'ApS forma part d'un discurs i una pràctica d'innovació en educació que requereix una infraestructura, no només en termes materials —equips de gravació i d'il·luminació, platós, sales de locució i edició de so, etc.—, sinó també quant a recursos humans.

Pel que fa als recursos materials, val a dir que la FIMA compta amb una infraestructura suficient¹ i que el deganat fa un esforç decidit i constant per mantenir els equips actualitzats i en ple rendiment. El préstec dels equipaments i dels espais, però, perquè sigui satisfactori, requereix d'una organització que esdevé més complexa com més elevada és la demanda. Així mateix, la complexitat inherent als projectes ApS fa que el professorat hi dediqui més temps que en la tutorització d'un treball ordinari.

Per aquestes raons, es valora més un projecte acabat que deu començats sense aspecte de finalitzar. És arriscat voler donar sortida a absolutament tot, especialment en contextos en què amb prou feines s'ha començat a aplicar la fórmula de l'ApS, perquè en aquesta fase incipient, encara que hi pugui haver estudiants disposats, no hi ha una infraestructura adequada. És millor, doncs, començar implicant-se en un gran projecte, potser amb molts estudiants, que iniciar-se en diversos projectes petits, ja que el treball de gestió es multiplica a cada projecte nou.

12.2. Receptivitat

Com que des de la universitat és difícil conèixer totes les necessitats de l'entorn, per detectar-les convé fer un exercici d'humilitat i estimular la sensibilitat social. La universitat ha de saber escoltar, ha d'entendre quina és la necessitat particular de cada context i ha de tenir clar que el paper no és imposar solucions, sinó trobar la manera d'ajudar a resoldre els problemes, amb esperit cooperatiu.

La universitat no ha de treballar per als agents de l'entorn, sinó que hi ha de treballar, d'igual a igual, ja sigui una altra facultat, un barri desafavorit, un departament mèdic o qualsevol altra institució. En aquest sentit, el grau de Comunicació Audiovisual es presenta com un espai de comunicació que proposa creativitats a mida.

¹ Vegeu a <https://www.ub.edu/portal/web/informacio-mitjans-audiovisuals/serveis> un resum dels equipaments audiovisuals que la FIMA ofereix a l'alumnat.

12.3. Benefici mutu i col·laboratiu

Més enllà de l'impacte positiu que l'ApS té a la societat, en aquest context de col·laboració, les parts implicades des de la universitat —alumnes, professorat i institució— també han de sortir guanyant, i el benefici que obtindrà cada part ha de quedar definit amb precisió.

L'activitat que exerceix l'alumnat, de servei a la comunitat, ha de tenir un component formatiu clar. Els estudiants no poden acabar convertits en mà d'obra gratuïta. De fet, es rebutja un gran nombre de propostes procedents d'institucions de l'entorn perquè no són projectes amb un component formatiu, sinó amb l'únic objectiu de beneficiar-se d'una feina sense honoraris. Així mateix, el producte pot ser objecte de difusió a diferents mitjans, així com una entrada curricular, tal com mostra la filosofia del projecte.

El professorat, per la seva part, surt de l'aula i tutoritza projectes amb un «client», per la qual cosa s'ha d'adaptar a les necessitats d'aquest i ha de guiar el treball cap a l'objectiu adequat o pactat. En un grau com el de Comunicació Audiovisual de la UB, amb una estructura de professorat en què hi predomina el perfil associat, significa un acompanyament a l'estudiant al mateix lloc de treball. El tutor coneix el camí, i l'estudiant el recorre amb la seguretat que si sorgeix algun contratemps no serà irreversible. I tots dos, tutors i estudiants, s'han de permetre l'experimentació i la creació, en la mesura que el calendari de treball ho permeti. No es tracta de resoldre un problema, sinó de concebre un producte des d'un context social determinat, per incidir-hi i millorar-lo.

La universitat, per la seva banda, defensa, promou i accepta projectes ApS, per la qual cosa la notorietat que adquireix en incorporar aquest camp de l'aprenentatge és àmplia i abasta molts valors, i ben variats: la innovació, l'ensenyament transversal, la integració a la societat i la reciprocitat. A la filosofia ApS, la universitat troba una via per desenvolupar-se com a institució compromesa amb l'entorn i per fer visibles a les missions de la universitat les accions desenvolupades pel professorat. Així com hem esmentat les fortaleses de caràcter dels individus, caldria parlar també de les fortaleses de les institucions, en general, i de la universitat, en particular.

El projecte, doncs, esdevé una situació beneficiosa per a totes les parts involucrades de manera directa: a més de l'entorn, hi surten guanyant l'alumnat, el professorat i la universitat.

12.4. Rigor

Per bé que cal confiar en els alumnes, atès que acostumen a posar molt de la seva part per fer front als reptes i superar els problemes, aquesta confiança ha d'anar acompanyada d'un rigor. L'aprenentatge ha d'estar relacionat amb les matèries del grau i ha de tenir uns objectius definits, cosa que ha de quedar explicitada i ha de

tenir mecanismes adequats d'avaluació. Els treballs ApS, en la mesura que s'inscriuen dins una assignatura, han de seguir les pautes d'avaluació establertes als plans docents corresponents.

12.5. Control

Des del grau de Comunicació Audiovisual s'ha intentat assumir tots els projectes que aportessin el benefici mutu esmentat abans. No obstant això, hem observat en quina mesura el treball de gestió es multiplica amb cada nou projecte. Així, s'intenta que siguin els mateixos estudiants els qui gestionin les expectatives dels seus «clients», amb l'assessorament dels seus tutors i recolzats en els companys de curs en cas de necessitar ajut addicional en els diversos rols.

13. Publicacions derivades

Sobre la iniciativa ApS descrita en el present document, el grup ha presentat comunicacions a diversos congressos nacionals i internacionals, com ara CIDUI (Girona), Experimental Biology (San Diego), Pharmacology (Edimburg) i ECREA (Salzburg), i ha exposat els seus progressos en diversos articles de revista.

Presentació del pòster «Advocating the responsible use of drugs through an academic service-learning activity in Higher Education» a l'Experimental Biology 2018 Meeting (San Diego, Estats Units, 21–25 d'abril de 2018), a càrrec de quatre dels alumnes autors, del grau de Comunicació Audiovisual i del grau de Medicina.

13.1. Artículos de revista

- Franganillo, J.; Sánchez, L.; García, M.A.; Marquès, A. (2021). «Aprendizaje emocional y de valores en la formación universitaria, aplicado al grado de Comunicación Audiovisual de la Universidad de Barcelona». *Revista latina de comunicación social*, 79, 161–183. DOI: [10.4185/RLCS-2021-1493](https://doi.org/10.4185/RLCS-2021-1493)
- Franganillo, J.; Sánchez, L.; García, M.A.; Marquès, A. (2020). «Fostering social change through short films: how to train future media professionals in an interdisciplinary and applied way». *Journal of Higher Education Theory and Practice*, 20(12), 106–114. DOI: [10.33423/jhetp.v20i12.3782](https://doi.org/10.33423/jhetp.v20i12.3782)
- García, M.A.; Cuffí, L.; Vilaseca, J.E. (2018). «Rúbrica analítica para la evaluación de competencias profesionalizadoras en una experiencia de aprendizaje y servicio desarrollada entre estudiantes y profesores de Medicina y de Comunicación Audiovisual de la Universidad de Barcelona». *Revista del CIDUI*, 4. <https://raco.cat/index.php/RevistaCIDUI/article/view/348937/440142>
- García, M.A.; Sánchez, L.; Marquès, A.; Aguilar, C.; Villanueva, S.; Jiménez, L. (2018). «Innovando en la mejora de las capacidades persuasivas del estudiante de Comunicación Audiovisual: el *pitch* profesional». *Revista del CIDUI*, 4. <https://raco.cat/index.php/RevistaCIDUI/article/view/348938/440146>
- Ignatova, T.; Elías, M.; Solà, P., Forment, I., Trullàs, E., Vilaseca, J.E.; García, M.A.; Cuffí, L. (2019). «The importance of therapeutic compliance: an innovative teaching proposal». *Pharmacology 2019* (Edimburg, Regne Unit).
- Ignatova, T.; Yashchenko, O.; Fernández, A.; Sabaté, M.; Trullàs, E.; Granados, V.; Morgó, J.; Solé, J.; Vacas, N.; Vilaseca, J.E.; García, M.A.; Cuffí, L. (2018) «Advocating the responsible use of drugs through an academic service-learning activity in Higher Education». *The FASEB Journal*, 32(1), supplement, 13. DOI: [10.1096/fasebj.2018.32.1_supplement.549.13](https://doi.org/10.1096/fasebj.2018.32.1_supplement.549.13)

13.2. Capítols de llibre

- Sánchez, L.; García Asensio, M.A.; Faure, A.; Montoya, A. (2020). «La gestión de las tecnologías: los estudios y el grado de Comunicación Audiovisual». A: Calderón, C.; Gustems, J. (eds.). *Gestión del tiempo en educación superior: prácticas de eficiencia y procrastinación*. Barcelona: Edicions de la Universitat de Barcelona, 79–93. ISBN: 978-84-9168-352-0.
- Franganillo, J.; Sánchez, L.; García Asensio, M.A.; Marquès, A. (2022, en premsa). «La transferencia social del conocimiento a través del vídeo: el aprendizaje servicio en Comunicación Audiovisual». A: Clemente, J.; Semova, D.J., (eds.).

El impacto social de la universidad en la transferencia de conocimiento. Madrid: Comunicación Social. (Observatorio ATIC; 5).

13.3. Comunicacions a congressos

Cuffí, L.; García, M.A.; Vilaseca, J.E.; Trullàs, E.; Sabatés, M.; Solé, J.; Fernández, A.; Ignatova, T.; Yashchenko, O.; Morgó, J.; González, M.; Vacas, N.; Granados, V.; Salvat, B. (2017). «Divulgación del uso responsable de los antibióticos mediante un proyecto de aprendizaje-servicio en la Universidad de Barcelona». VIII Congreso Nacional y III Internacional de Aprendizaje-Servicio Universitario APS-U8 (Sevilla). *Derribando muros: el compromiso de la universidad con la justicia social y el desarrollo sostenible*.

Elías, M.; Jiménez, M.; Solà, P.; Forment, I.; Fernández, A.; Ignatova, T.; Trullàs, E.; Morgó, J., Vilaseca, J.E.; García Asensio, M.A.; Cuffí, L. (2019). «Experiencia pionera ApS: trabajo colaborativo entre estudiantes de Ciencias de la Salud y de Comunicación Audiovisual». X Trobada de Professorat de Ciències de la Salut (gener-febrer: Barcelona).

Franganillo, J.; Sánchez, L.; García, M.A.; Marquès, A. (2019). «Aprendizaje aplicado y creación con utilidad social en Comunicación Audiovisual: el caso de la Universidad de Barcelona». XI Congreso Latina de Comunicación Social (diciembre: Tenerife). https://revistalatinacs.org/19SLCS/2019_propuestas.html#036

Franganillo, J.; García, M.A.; Marquès, A.; Sánchez, L. (2019). «Innovative use of service-learning to boost students' career readiness: the case of Media and Communication at the University of Barcelona». *Trial and Error III: Business as usual? On the Relationship between Industry and Education for Media Professionals in Times of Change* (maig: Salzburg, Àustria). <http://hdl.handle.net/2445/133519>

Franganillo, J.; Sánchez, L.; García, M.A.; Marquès, A. (2020). «Breaking down the classroom walls: how to train future media professionals in an interdisciplinary and applied way while fostering social change». 6th International Conference on Higher Education Advances: HEAd'20 (juny: València). DOI: [10.4995/HEAd20.2020.11015](https://doi.org/10.4995/HEAd20.2020.11015).

Franganillo, J.; Sánchez, L.; García, M.A.; Marquès, A. (2021). «El aprendizaje servicio en Comunicación Audiovisual: aprendizaje percibido y rendimiento académico». En: Javier Sierra, José Gomes (coord.). *Audiovisual e indústrias criativas: presente e futuro*. VIII Congreso Internacional de Investigadores del Audiovisual (juny: Lisboa). Madrid: McGraw-Hill, vol. 2, p. 583–600. <https://franganillo.es/aprendizaje.pdf>

- García, M.A.; Casadesús, E.; Jerez, M.; Candalija, A.; Vilaseca, J.E.; Cuffí, L. (2021). «Propuesta formativa em equipos de trabajo interdisciplinarios: la implicación de los estudiantes del grado de comunicación audiovisual ante el reto de la divulgación médica». VIII Congreso Internacional de Investigadores del Audiovisual (juny: Lisboa).
- Ignatova, T; Elías, M.; Solà, P.; Forment, I.; Trullàs, E.; Nogueira, L.; Serrano, M.; Vilaseca J.E.; García, M.A.; Cuffí, L. (2021). «Divulgación de conocimientos médicos mediante un proyecto ApS en la Universidad de Barcelona». X Congreso Nacional y IV Internacional de Aprendizaje-Servicio Universitario. (juny: Las Palmas de Gran Canaria).
- Marquès, A.; Franganillo, J.; García, M.A.; Sánchez, L.; Vilaseca, J.E. (2019). «Aprender en Comunicación Audiovisual contribuyendo a la sociedad». II Congrés Internacional de Recerca en Comunicació (Barcelona).
- Novo, F.; Sánchez, L.; García, M.A (2021). «Acceso a la universidad para personas sordas en lengua de signos catalana». XI European Conference on Gender Equality in Higher Education. (juliol: Barcelona).
- Sánchez, L.; Franganillo, J.; García, M.A.; Marquès, A. (2021). «El ApS como metodología de aprendizaje en Comunicación Audiovisual desde la perspectiva de la psicología positiva». XI Congreso Internacional de Docencia Universitaria e Innovación (juliol: Barcelona).
<https://raco.cat/index.php/RevistaCIDUI/article/view/378413>
- Villanueva, S.; García, M.A.; Maestre, E.; Cuffí, L.; Cruz, C.; Testar, X.; Larrea, C.; Sánchez, L.; Marquès, A.; Aguilar, C.; Franganillo, J. (2021) «Habilidades orales y *elevator pitch*: mejora de las competencias emprendedoras y propuesta de rúbrica evaluativa». XI Congreso Internacional de Docencia Universitaria e Innovación (juliol: Barcelona).
<https://raco.cat/index.php/RevistaCIDUI/article/view/380358>

13.4. Materials docents

- Cuffí, M.L.; García, M.A.; Vilaseca, J.E. (2018). *Rúbrica d'avaluació del treball en grup transversal: estudiants de Comunicació Audiovisual i Medicina i Ciències de la Salut*. Material docent. <http://hdl.handle.net/2445/121588>
- García Asensio, M.A.; Franganillo, J.; Marquès, A.; Rius, S. (2018). *Guía para la presentación pública de una obra audiovisual*. <http://hdl.handle.net/2445/121585>
- García Asensio, M.A.; Sánchez, L.; Marquès, A.; Vilaseca, J.E.; Rius, S.; Franganillo, J.; Aguilar, C.; Villanueva, S.; Ortiz, P.; Montolío, E.; Yúfera, I.; Polanco, F.; López, A. (2018). *Rúbrica de evaluación del pitch*. <http://hdl.handle.net/2445/123348>

Sánchez, L.; Sanz, J.; Marquès, A.; Villanueva, S. (2018). *Rúbriques d'avaluació del treball final de grau de Comunicació Audiovisual*. Material docent. <http://hdl.handle.net/2445/121990>

Vilaseca, J. (2019). *Guia per a l'elaboració de teasers i tràilers*. <http://hdl.handle.net/2445/127537>

Villanueva, S.; García, M.A.; Maestre, E.; Cruz, C.; Testar, X.; Larrea, C.; Cuffí, L.; Sánchez, L.; Aguilar, C.; Franganillo, J. (2022): *Rúbrica de evaluación de un elevator pitch*. <http://hdl.handle.net/2445/183465>

Gispert, O. (2018). *El pitching audiovisual Universitat-Indústria: 7' per vendre's i vendre un projecte*. <http://hdl.handle.net/2445/121587>.

14. Altres publicacions

En paral·lel a la iniciativa ApS descrita en aquesta memòria, el grup ha produït un conjunt de publicacions relacionades amb els eixos d'innovació docent.

Bellati, I.; Villanueva, S.; Sánchez, L. (2021). «La dramatización como instrumento de aprendizaje. Revivimos La Modelo de Barcelona». XI Congreso Internacional de Docencia Universitaria e Innovación (juliol: Barcelona). <https://raco.cat/index.php/RevistaCIDUI/article/view/390032>

Masanet, M.J. (2021). «De la *transmedia literacy* a la *transmedia gender & LGBTI+ literacy*: proyectos con jóvenes, culturas colaborativas y medios de comunicación». Seminario «Mutaciones didácticas-didácticas transmedia: desvíos y tendencias en tiempos contemporáneos» (octubre: Barcelona).

Masanet, M.J. (2021). «Series, edutretenimiento y juventud: aprendiendo sobre la violencia de género y la sexualidad con series adolescentes». XIII Seminario internacional en educación para el uso creativo de los medios (octubre: Caracas, Veneçuela).

Masanet, M.J.; Carnicé, M; Fedele, M.; Villarroya, A. (2021). «Is the gender and LGBTI+ perspective integrated into Media Studies? A case study of the University of Barcelona». International Conference «Gender and Media Matters. Widening the Horizons of the Field of Study» (octubre: Roma).

Masanet, M.J.; Carnicé, M., Fedele, M.; Vilarroya, A. (2021). «How can the gender & LGBTI+ perspectives be integrated into Media Studies? A participatory action research approach». XI European Conference on Gender Equality in Higher Education. (septembre: Madrid).

Villanueva, S. (2020). «Elevator pitch: a tool to improve university students' oral and entrepreneurship skills». *Fundamentals of biotechnology companies: a learners' approach* (Barcelona).

Villarroya, A.; Boté, J.J.; Jornet, N.; Vall, A.; Masanet, M.J. (2021). «The gender and LGBTBI+ dimension in information and documentation studies: a case study of the University of Barcelona». XI European Conference on Gender Equality in Higher Education (juliol: Barcelona).

Villarroya, A.; Masanet, M.J.; Boté, J.J.; Carnicé, M.; Fedele, M.; Jornet, N.; Vall, A. (2021) «Gender Perspective in Information and Media Studies». VI Jornada de Recerca en Docència Universitària (juny: Barcelona).

15. Futures línies de treball

Una línia de treball que acabem d'implementar s'ha iniciat aplicant als estudiants del grau de Comunicació Audiovisual de la Universitat de Barcelona el qüestionari VIA Adult Survey, del VIA Institute on Character, una organització sense ànim de lucre dedicada a facilitar la recerca sobre les fortaleces de caràcter.

Aquest qüestionari ens ha de proporcionar dades per identificar de forma exhaustiva les virtuts i les fortaleces de caràcter dels alumnes de Comunicació Audiovisual. Confiam que els resultats obtinguts sobre els 163 estudiants enquestats, dels quatre cursos de l'ensenyament, ens facilitaran una millor comprensió del perfil d'aquest alumnat quant a competències cíviques i socials, i ens ajudaran a millorar les propostes d'aprenentatge a través d'experiències ApS.

16. Conclusió

Els projectes d'innovació docent que impulsem des del grup In-COMAV posen l'èmfasi en la funció social de la universitat i en les capacitats que els alumnes han de desenvolupar per tal d'integrar-se en el món laboral i, més enllà, per esdevenir ciutadans compromesos i crítics. La Comunicació Audiovisual és una disciplina idònia des de la qual es poden afavorir els valors cívics i el benestar social. En aquest sentit, els projectes ApS enfronten els estudiants a reptes comunicatius reals, en què l'aprenentatge rebut en el grau i l'adquirit en el desenvolupament dels projectes es posen al servei de la societat en un diàleg directe amb agents socials de l'entorn. En conseqüència, la universitat surt de les aules, atén interessos i necessitats socials de l'entorn, i hi propociona un producte audiovisual que contribueix a satisfer aquests objectius.

Els projectes ApS s'han desenvolupat en col·laboració amb altres facultats, institucions i agents, en contextos de creació de coneixement compartit. S'ha desenvolupat, doncs, un dinamisme organitzatiu basat en el partenariat, un element sense el qual és difícil desenvolupar activitats basades en el model ApS. El partenariat implica una col·laboració entre la universitat i les entitats socials, de tal forma que la universitat aporta les persones que faran un servei d'utilitat per a les entitats socials, i aquestes contribuiran demanant ajut als joves per realitzar la seva missió i obrir espais de servei apropiats.

Els estudiants valoren positivament aquesta experiència vivencial, que a més ens permet, com a grup, incidir en els eixos de la nostra innovació docent, especialment en aquells relacionats amb la comunicació persuasiva i l'aprenentatge basat en projectes. L'ApS ha demostrat així ser una eina i una filosofia de treball adequada per potenciar les competències professionalitzadores de l'alumnat de Comunicació Audiovisual. És una metodologia d'aprenentatge i ensenyament que requereix d'una sòlida fonamentació teòrica i conceptual, a la qual el grup In-COMAV hi contribueix amb la recerca en innovació docent que duu a terme.

Volem subratllar, alhora, que la implicació dels estudiants en aquests projectes la genera un desig de servir la societat, de detectar necessitats i cobrir-les. El pas per la universitat permet dirigir els seus esforços i el seu impacte social en aquesta direcció. Ja al món laboral per al qual se'ls prepara, es toparan que a la indústria audiovisual la responsabilitat social corporativa rarament és gratuïta. A la universitat, en canvi, treballar en projectes ApS els comportarà un profit que no serà econòmic, sinó un benefici en termes de prestigi, experiència aplicada, imatge professional, col·laboració i intercanvi d'esforços. En el cas dels estudiants de Comunicació Audiovisual, el seu desig de proporcionar a la col·lectivitat un retorn a través del seu treball i els seus coneixements mostra una predisposició generalitzada a contribuir al bé comú, una qualitat que des d'aquest tipus d'estudis cal aprofitar.

En definitiva, no sorprèn que més del 80 % dels alumnes consultats confirmen un creixement personal i professional, i que aquest creixement redundi en un rendiment acadèmic més gran: les notes dels estudiants que han participat en els projectes ApS sobresurten per sobre dels resultats de els estudiants que han triat projectes que no són ApS, segons queda recollit per Franganillo *et al.* (2021a). Aquests resultats ratifiquen també que l'alumnat que opta per aquesta metodologia se sent més preparat i amb més experiència que el que no s'hi involucra. No en va, la persona titulada en Comunicació Audiovisual ha de ser un professional polivalent, proactiu, amb iniciativa, i amb capacitat analítica, de resolució de problemes i de presa de decisions, a més de mostrar capacitat de lideratge i de treball en equip i ser competent en la argumentació i en la comunicació persuasiva.

És una satisfacció, per tant, llegir que les competències transversals més apreciades pels ocupadors, segons el recent informe d'AQU Catalunya (2019), són justament la formació pràctica, la capacitat de resolució de problemes i l'habilitat en la presa de decisions. Així mateix, les competències específiques més valorades són la capacitat de comunicar de manera efectiva, l'habilitat per idear, planificar i executar projectes comunicatius i la capacitat d'exposar de manera raonada idees i arguments. Atès que el grau de Comunicació Audiovisual forma professionals dirigits a formar part d'un mercat laboral, com més s'ajusti la formació al sector audiovisual, més probabilitats poden tenir els estudiants de trobar el seu lloc en aquesta indústria.

Ens adherim, així, a la iniciativa del Consell Europeu (2000), que en una sessió especial a Lisboa ja va proposar adaptar els sistemes de formació europeus a la necessitat de millorar el nivell i la qualitat de l'ocupació. Va instar els centres de formació a potenciar en els processos d'aprenentatge l'esperit empresarial, les habilitats socials i les tecnologies digitals, tres competències que es desenvolupen als treballs de tipus ApS. Aquestes competències no només responen a les demandes dels ocupadors, comentades abans, sinó que, a més, compleixen les expectatives dels estudiants.

Des del grup In-COMAV considerem que aquest tipus de projectes s'han de mantenir. Convé tenir present, però, que introduir la metodologia ApS a l'educació superior comporta reptes de tipus formatiu, organitzatiu i avaluatiu. I requereix també d'una aposta institucional que reconegui aquesta fórmula com una proposta capaç d'atorgar qualitat al projecte formatiu de la universitat, la qual cosa implicaria flexibilitzar l'organització acadèmica.

En qualsevol cas, queda prou palès que l'ApS, incorporat al grau de Comunicació Audiovisual, és un instrument altament professionalitzador que permet apropar els estudiants al seu futur, tant en el pla personal com en el professional. La combinació de treball acadèmic i pràctic amb projectes socials ha repercutit positivament en el procés d'aprenentatge i en els resultats creatius.

Tant de bo, doncs, que el desenvolupament pedagògic dels graus que, com ara Comunicació Audiovisual, tenen un notable component pràctic i experimental, incorpori cada cop més la metodologia ApS, fonamentada alhora com a model d'innovació docent i com a instrument professionalitzador. Esperem que la tasca desenvolupada pel grup d'innovació docent In-COMAV contribueixi, ni que sigui modestament, a obrir camí en aquesta direcció.

Referències bibliogràfiques

AQU Catalunya (2019). *L'opinió del col·lectiu ocupador sobre la formació de les persones titulades en Comunicació*. Barcelona: AQU Catalunya.

https://www.aqu.cat/doc/doc_10467054_1.pdf

Carey, J. (1989). «A cultural approach to communication». En D. McQuail (ed.). *McQuail's Reader in Mass Communication Theory*. Londres: Sage Publications, 37–45.

Consell Europeu (2000). «Consejo Europeo de Lisboa, 23 y 24 de marzo 2000: conclusiones de la presidencia». En: *European Parliament*.

https://europarl.europa.eu/summits/lis1_es.htm

Craig, R. (1999). «Communication theory as a field». *Communication Theory*, 9, 119–161.

- Einfeld, A.; Collins, D. (2008). «The relationships between service-learning, social justice, multicultural competence, and civic engagement». *Journal of College Student Development*, 49(2), 95–109. <https://doi.org/10.1353/csd.2008.0017>
- Espanya. Ministerio de Universidades (2021): «Real Decreto 822/2021, de 28 de septiembre, por el que se establece la organización de las enseñanzas universitarias y del procedimiento de aseguramiento de su calidad». *Boletín Oficial del Estado*, núm. 233, 119.537–119.578.
<https://boe.es/eli/es/rd/2021/09/28/822>
- Europa. Conferència de ministres responsables de l'Educació Superior (2009): *The Bologna Process 2020: the European Higher Education Area in the new decade*. Lovaina: European Higher Education Area.
http://ehea.info/Upload/document/ministerial_declarations/Leuven_Louvain_la_Neuve_Communique_April_2009_595061.pdf
- Franganillo, J.; Sánchez, L.; García, M.A.; Marquès, A. (2021a). «El aprendizaje servicio en Comunicación Audiovisual: aprendizaje percibido y rendimiento académico». En: Javier Sierra, José Gomes (coord.). *Audiovisual e indústrias criativas: presente e futuro*. VIII Congreso Internacional de Investigadores del Audiovisual (Lisboa). Madrid: McGraw-Hill, vol. 2, 583–600.
- Franganillo, J.; Sánchez, L.; García, M.A.; Marquès, A. (2021). «Aprendizaje emocional y de valores en la formación universitaria, aplicado al grado de Comunicación Audiovisual de la Universidad de Barcelona». *Revista latina de comunicación social*, 79, 161–183. DOI: [10.4185/RLCS-2021-1493](https://doi.org/10.4185/RLCS-2021-1493)
- Halberstadt, J.; Timm, J.M.; Kraus, S.; Gundolf, K. (2019). «Skills and knowledge management in higher education: how service learning can contribute to social entrepreneurial competence development». *Journal of Knowledge Management*, 23(10), 1.925–1.948.
- Hwang, C., Liu, H.; Salusso, C.J. (2019). Social responsibility initiative: examining the influence of a collaborative service learning project on student learning. *International Journal of Fashion Design, Technology and Education*, 12(3), 356–363. DOI: [10.1080/17543266.2019.1652854](https://doi.org/10.1080/17543266.2019.1652854)
- Jacoby, B. (1996). «Service-learning in today's higher education». En: B. Jacoby *et al.* *Service-learning in higher education: concepts and practices*. San Francisco, CA: JosseyBass, 2–25.
- Mendía, R. (2012). El aprendizaje servicio como una estrategia inclusiva para superar las barreras al aprendizaje y a la participación. *Educación Inclusiva*, 5(1), 71–82.
- Puig, J.M. (2021): *Pedagogía de la acción común*. Barcelona: Graó.

- Puig, J.M., Batlle, R. Bosch, C.; Palos, J. (2007). *Aprendizaje servicio: educar para la ciudadanía*. Barcelona: Octaedro.
- Rodríguez, A.; Tiana, A. (2015). «Educación superior: mutación digital», *Telos: cuadernos de comunicación e innovación*, 101, juny–setembre, 48–51.
- Sobrado, L.; Fernández, E. (2010). Competencias emprendedoras y desarrollo del espíritu empresarial en los centros educativos, *Educación XXI*, 13(1), 15–38.
- Universitat de Barcelona (2003): «Estatut de la Universitat de Barcelona». *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*, núm. 3.993, 22 d'octubre.
<https://ub.edu/web/ub/ca/universitat/organitzacio/normatives/estatut/estatut.html>
- Universitat de Barcelona (2019): *Pla estratègic UB2030*. <https://ub.edu/plaestrategic2030>
- Vettori, Oliver (2020): *Curriculum design: thematic peer group report*. Brusel·les: European University Association.
<https://eua.eu/resources/publications/919:curriculum-design.html>

Annex: trajectòria professional dels membres d'In-COMAV

Grup d'innovació docent en Comunicació i Mitjans Audiovisuals (In-COMAV)

Codi Unesco:

591002 - Mitjans de comunicació de masses

Paraules clau:

038089 - Innovació docent i tecnologies de la informació i la comunicació

010222 - Persuasió

245496 - Aprenentatge Servei (ApS)

059116 - *Pitch* audiovisual

207503 - Capacitació professional

Línies d'activitat:

- Aprenentatge professionalitzador
- Aprenentatge servei
- Aprenentatge basat en projectes d'integració curricular
- Aprenentatge en entorns virtuals
- Avaluació i instruments d'avaluació (rúbriques)
- Competències transversals
- TFG/TFM (Treball final de grau/màster)
- Equip docent
- Perspectiva de gènere, inclusivitat i llenguatge inclusiu

Dra. M.ª Ángeles García Asensio

Coordinadora

Doctora en Filologia Hispànica (Llengua Espanyola) i professora titular del departament de Filologia Hispànica, Teoria de la Literatura i Comunicació de la Universitat de Barcelona, amb docència al grau de Comunicació Audiovisual. És membre del grup de recerca Estudis del Discurs Acadèmic i Professional (EDAP).

La seva recerca es focalitza en l'anàlisi lingüística i pragmàtica del discurs expert (acadèmic i professional), amb èmfasi en la caracterització dels discursos generats en mitjans de comunicació digitals i audiovisuals, en la comunicació persuasiva i en l'optimització de textos escrits d'especialitat. És investigadora en projectes R+D+I: «Estratègies de textualització del discurs professional en suports multimodals. Anàlisi i propostes de millora», «Anàlisi lingüística i pragmàtica de la recomanació experta en àmbits professionals».

Dr. **Adrien Faure**

Doctor en Societat i Cultura i Graduat en Musicologia. Professor, investigador i músic/productor. Especialitzat en l'experiència musical des dels àmbits de l'educació, les tecnologies del so i els audiovisuals. Aquestes línies de recerca es deriven de la seva tesi doctoral, *Modelos sonoros y preferencias musicales en la adolescencia: un estudio en el área urbana de Barcelona*, i de la seva trajectòria professional com a músic i productor musical.

Ha publicat (o estan en premsa) 17 articles en revistes indexades, de les quals 11 són revistes indexades a JCR o a *Scopus*, i ha escrit 7 capítols de llibre. Ha presentat treballs científics en un total de 19 congressos i jornades específiques (11 internacionals i 8 nacionals). Ha participat en un total de 8 projectes de recerca competitius, dels quals 1 europeu, 3 nacionals i 4 autonòmics o propis.

Actualment és investigador postdoctoral a la Facultat d'Informació i Mitjans Audiovisuals de la Universitat de Barcelona. Ha estat professor associat a la Universitat de Barcelona (2016–2021), professor en l'Educació Secundària Obligatòria (2014–2021), professor col·laborador a Microfusa School of Music Technology (2008–2018) i professor a diverses escoles de música vinculades al Conservatori del Liceu (2008–2012). Ha compaginat la docència amb més de 20 anys d'experiència professional a les indústries musical i audiovisual, on ha desenvolupat tasques de disseny sonor, composició, interpretació i producció musical.

Dra. **Madda Fedele**

Doctora en Continguts de la Comunicació a l'Era Digital per la Universitat Autònoma de Barcelona el 2011, investigadora postdoctoral «Alianza 4 Universidades» a la Universitat Pompeu Fabra, investigadora postdoctoral «Juan de la Cierva Incorporación» a Blanquerna Facultat de Comunicació i Relacions Internacionals, Universitat Ramon Llull, professora i coordinadora del Grau en Mitjans Audiovisuals de la Fundació Tecnocampus, actualment és lectora de la Facultat d'Informació i Mitjans Audiovisuals de la Universitat de Barcelona.

Premi extraordinari de doctorat de la UBA i XXIV Premi CAC per la seva tesi sobre el consum adolescent de la ficció seriada televisiva, és membre del grup de recerca Digilab (URL) i col·labora amb el grup de recerca Narratives de la Resistència (Tecnocampus), del que ha estat coordinadora. A més, és membre de la Plataforma per a l'Educació Mediàtica, creada pel CAC.

Ha realitzat estades de recerca i de docència en diverses universitats estrangeres: Victoria University of Wellington (Nova Zelanda), Università di Salerno (Itàlia), Glyndwr University (Regne Unit), i University San Jose-Recoletos (Filipines).

Línies de recerca principals: joves i mitjans de comunicació, ficció seriada televisiva, gènere i mitjans de comunicació, mitjans socials.

Dr. Jorge Franganillo

Doctor en Informació i Comunicació, és professor i investigador de la Facultat d'Informació i Mitjans Audiovisuals de la Universitat Barcelona, on ha coordinat, de 2012 a 2021, com a cap d'estudis, el grau de Comunicació Audiovisual. Ha desenvolupat activitat docent a la Hochschule der Medien (Stuttgart, Alemanya), a la Universitat Jan Amos Komenský (Praga, República Txeca), a la Universitat de Dubrovnik (Croàcia) i a la Universitat Politècnica de València. El seu àmbit de docència es centra en la documentació audiovisual, els formats digitals, el màrqueting de continguts i el posicionament en cercadors (SEO).

Participa en diversos projectes com a membre integrant del Centre de Recerca en Informació, Comunicació i Cultura (CRICC). Ha participat en els projectes europeus *eMEDia* (2013–2017) i *CRISH* (2017–2018). És autor de dos llibres —*Gestión de información personal* (2018) i *Formatos digitales* (2022)— i de diversos treballs sobre comunicació digital, gestió de la informació, imatges d'arxiu i temes afins. Col·labora com a divulgador a la premsa escrita i digital, on insisteix a remarcar la dimensió humana de la tecnologia.

Línies de recerca principals: gestió d'informació personal, documentació audiovisual, comunicació digital, productivitat digital, fenòmens de desinformació.

Dr. Hibaí López

Professor lector Serra Húnter a la Facultat d'Informació i Mitjans Audiovisuals de la Universitat de Barcelona. Va doctorar-se l'any 2015 en Comunicació Pública a la Universitat Pompeu Fabra. Investigador postdoctoral al International Gaming Research Unit de la Nottingham Trent University al Regne Unit (2016–2018) i al departament de Psicologia de la Universitat de Deusto (2018–2019). Va ser investigador Beatriu de Pinós de l'AGAUR al Institut d'Investigació Biomèdica de Bellvitge (IDIBELL), a la Unitat de Conductes Addictives de l'Hospital Universitari de Bellvitge, l'any 2019.

Ha participat en nombrosos projectes de recerca a diferents institucions, la majoria des de 2015 al voltant de la influència de la publicitat i la comunicació comercial en les conductes patològiques de les persones que juguen a jocs d'atzar i apostes esportives. Ha publicat en revistes com ara el *Journal of Gambling Studies*, *Journal of Behavioral Addictions*, *Communication & Sport*, *Frontiers in Psychiatry*, *PLOS One*, *Information, Communication & Society* i *Social Science Computer Review*. La seva recerca ha influït en els esborranys de la llei del Parlament espanyol sobre publicitat de jocs d'atzar.

Dra. **Anna Marquès**

Doctora en Comunicació, professora i investigadora de la Facultat d'Informació i Mitjans Audiovisuals de la Universitat de Barcelona. Gestora cultural per la Universitat Pompeu Fabra, periodista per la Universitat Autònoma de Barcelona i diplomada en *filmmaking* per la Universitat de Nova York. La seva vida professional s'ha centrat en la producció (executiva i de camp) i la gestió audiovisual. Ha estat periodista i productora d'informatius no diaris i de documentals a CANAL+ (Madrid), directora general de Canal de Historia per Espanya i Portugal (Madrid) i especialista en audiències a Mediapark-Factoria de Canales (Barcelona). També ha estat docent a ESCAC i URL-Blanquerna, i a UPF-Continuing Education. El seu àmbit de docència se centra en la producció audiovisual i film business. El seu objectiu és apropar la indústria i el mercat audiovisuals als futurs professionals.

Línies de recerca principals: la innovació docent, la perspectiva de gènere al sector audiovisual, la producció audiovisual.

Dra. **Maria José Masanet**

Doctora en Comunicació Social (Universitat Pompeu Fabra). Va ser professora i investigadora a la Universitat Pompeu Fabra (2015–2019) i, des del 2019, és professora lectora Serra Húnter a la Universitat de Barcelona. Ha participat com a *project manager* i investigadora a diferents projectes europeus com el *Transmedia Literacy: exploiting transmedia skills and informal learning strategies to improve formal education (H2020)* i el *TRANSGANG. Transnational gangs as agents of mediation: experiences of conflict resolution in street youth organizations in Southern Europe, North Africa and the Americas (ERC)*.

Les seves línies de recerca se centren en l'educació mediàtica, les narratives transmèdia, l'adolescència i joventut, les sèries de ficció, la perspectiva de gènere i la representació de la sexualitat i la relació amorosa als mitjans de comunicació. Ha publicat el seu treball a diferents revistes científiques com ara *New Media & Society*, *Learning, Media & Technology*, *Journal of Youth Studies*, *Sex Education* i *Young*, entre d'altres. Ha estat professora visitant a la Loughborough University, a la Universidad Central de Venezuela, a la Université Sorbonne Nouvelle Paris 3 (França) i a la Universitat de Gant (Bèlgica).

Prof. **Sandra Rius**

Enginyera tècnica en Telecomunicacions, en l'especialitat de Sistemes de Comunicació, per la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC). Màster en Arts Digitals a l'Institut Universitari de l'Audiovisual (IUA) de la Universitat Pompeu Fabra (UPF). Ha fet projectes interactius per a l'Institut d'Estudis Catalans (IEC), per a la Secretaria de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya i també per a diverses editorials, en estreta relació amb mestres i altres professionals del món educatiu. Ha col·laborat més de cinc anys amb les productores Cromosoma i Digital360, en el departament multimèdia i en

tasques de coordinació. Actualment fa tasques d'assessorament en comunicació en línia a professionals, petites organitzacions i fundacions del tercer sector.

Ha impartit docència al Màster d'Assessorament Lingüístic, Gestió del Multilingüisme i Serveis Editorials (UB), i ha estat professora consultora al Grau Multimèdia i al Grau de Disseny i Creació Digital, ambdós, de la Universitat Oberta de Catalunya (UOC), i al Màster de Comunicació Especialitzada de la UB. Actualment és professora associada del Grau de Comunicació Audiovisual (UB), on introdueix els alumnes en el món de la comunicació a través d'Internet i els mitjans socials. És en aquest camp, juntament amb el disseny d'aplicacions mòbils i l'ús de les TAC en l'àmbit educatiu i social, on centra avui el seu interès professional. És alhora membre del grup d'innovació docent en Comunicació i Mitjans Audiovisuals (In-COMAV) i del Centre de Recerca en Sociolingüística i Comunicació (CUSC).

Dra. Lydia Sánchez

Professora agregada en el grau de Comunicació Audiovisual a la Facultat d'Informació i Mitjans Audiovisuals de la Universitat de Barcelona. Doctora en Filosofia per la Stanford University, centra la seva investigació en la qualitat democràtica dels mitjans de comunicació, l'epistemologia i la teoria de la comunicació. És membre del grup de recerca consolidat en Didàctica de la Història, la Geografia, altres Ciències Socials i Comunicació (DHiGeCs-Com). Actualment és investigadora principal del projecte «La educación mediática y la dieta informativa como indicadores de la capacidad de análisis crítico de contenidos informativos en futuros maestros» (Media4Teach, PID2019-107748RB-I00).

Línia de recerca principals: comunicació i mitjans audiovisuals (procés comunicatiu, teories de la comunicació i de les cultures).

Prof. Jaume E. Vilaseca

Llicenciat en Belles Arts per la Universitat de Barcelona en l'especialitat d'Imatge (1987), ha fet feines de publicitat, grafisme i direcció de postproducció a Zoom TV, La Truka, CdP i com a *freelance*, i també en la realització de trucatges i supervisió d'efectes visuals per al cinema a Filmtel, Infinia i com a *freelance*.

Ha participat en nombrosos tallers, conferències, taules rodones, màsters i *master classes*; i en l'elaboració d'espots i pel·lícules (més de cinquanta). Ha obtingut diversos premis nacionals i internacionals, entre ells quatre premis Goya, dos d'ells als millors efectes especials. Després d'anys de docència a la UPF, l'ESCAC, l'ITES, el CIFO, la UOC, LaBasad, etc., actualment és professor associat a la Facultat d'Informació i Mitjans Audiovisuals de la Universitat de Barcelona, en l'àrea de la postproducció, i cursa a la mateixa Facultat el programa de doctorat en Informació i Comunicació.

Dr. Sergio Villanueva

Professor lector al Departament de Biblioteconomia, Documentació i Comunicació Audiovisual de la Universitat de Barcelona. Premi extraordinari de doctorat per la seva tesi doctoral, que va explorar i teoritzar mètodes de recerca participativa en la realització cinematogràfica. Ha realitzat estades de recerca a la Universitat de Rostock (Alemanya), la Universitat Aristòtil de Tessalònica (Grècia), la Universitat Carlos III de Madrid i la Universitat de Chicago (Estats Units). Ha estat investigador postdoctoral a la Fundació La Caixa, a l'empresa BigVan Science i a l'Institut per a la Salut Global de Barcelona (ISGlobal). Les línies de recerca parteixen de la premissa que els mitjans i la cultura formen part dels determinants socials de la salut. D'aquesta manera, examina críticament els mitjans i el cinema com a articuladors, creadors i constituents estructurals de les narratives que conformen diversos estigmes de salut i, en general, identitats col·lectives.